

Poštnina
plačana
v gotovini.

POSTRDAČJA

I.

A. Sirk
19 * 29.

7.

ZA INDUSTRIJO
PLOČEVINASTIH
IZDELKOV

L. LJUBLJANA
MOSTE

SATURNUS
A.D.

ZA INDUSTRIJU
IZRADA IZ LIMA

LJUBLJANA

САТУРНУС
А.Д.

ЗА ИНДУСТРИЈУ
ИЗРАДА ИЗ ЛИМА

ЉУБЉАНА

Ilustracija

ŠTEV. 7

1929

LETO I.

NAROČNINA: LETNO 12 ŠTEVILK 100 DINARJEV, POLLETNO 6 ŠTEVILK 55 DIN, POSAMEZNE ŠTEVILKE PO 10 DIN
INOZEMSTVO LETNO 120 DIN - LJUBLJANA, KOPITARJEVA 6/II. - TELEFON 2549 - ČEK. RAČUN POŠT. HRAN. 12.587

Na letovišču . . .

Vodice, vodice tihe...

Foto „ilustracija“ in I. Škerlep

*... pa hajd pod goro pod večer,
tja v breg, kjer si šepetče vir
nem v svoje sanje, v mrak in
mir...*

*in bisere blesteče
po valih luna vleče...*

*Vse ure dneva, ki čez svod hité,
odsevajo v zrcalu te vodé,
vse zarje vanjo omakajo perot,
vse zvezde vanjo pišejo svoj pot.*

Oton Župančič

*... In v tihi samoti
so hrepenele
vodev pričakovanju,
da bi kot
pravljicne meglice
zakrožile
lepe Undine nad
njimi.
V globino svoje
lepote bi
risale vode ples
bajnih teles...*
Magajna Bogomir

Zgoraj: Škof dr. Anton Bonaventura Jeglič
Spodaj: G. minister za promet dr. A. Korošec

Proslava 10 letnice univerze kralja Aleksandra I.

Zgoraj desno: Divizijski general Sava
Tripković

Spodaj desno: Slavnostna seja in pro-
močija dr. Danila Majarona za čast-
nega doktorja tehniške fakultete

Razstava na tehnični srednji šoli v Ljubljani

Levo zgoraj: V proslavo 40 letnice
ženske obrtne šole

Levo spodaj: Keramika

Desno spodaj: Kiparstvo

Na vrtu v cvetju

*Nj. kr. Visočanstvo
prestolonaslednik
Peter*

V brzoteku

Solnce žge, žge, žge...

*Kesanje
Naši malčki*

*„Poglejte kak' pridne
peričice smo me...“*

Preudarek

Na počitnicah...

Bodoči staubenik

Pred nevihto

V sredini: *Razpelo v gozdu*

Večerni zahod

V skalovju

V sredini: *Pri vodnjaku*

Na melini

Splitske mlekarice

*Pozdravi
naših foto-
amaterjev
„Ilustraciji“*

Nakladanje tovorov na parnik

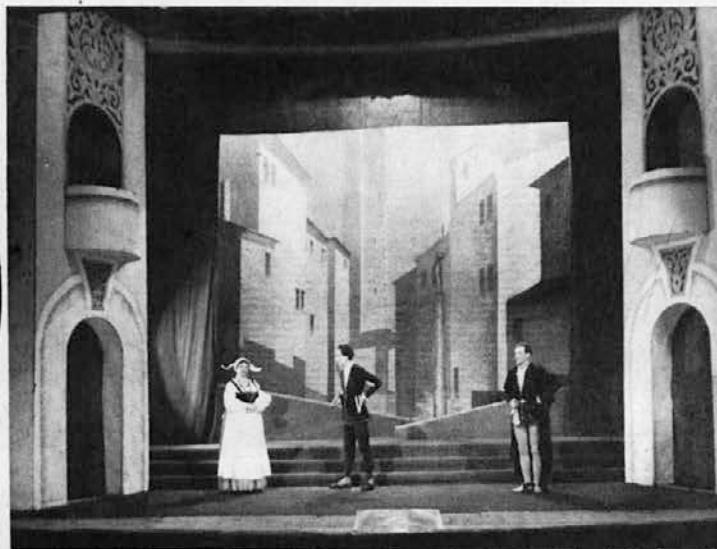
Levo:

*Izlet slovenskega seminarja
ljubl. univerze na Dolenjsko*

Desno:

Slovenki z Goriške

Shakespeare: *Romeo in Julija*

v dveh uprizoritvah v ljubljanski drami in v mariborskem gledališču
V Ljubljani režiser Šest, inscenator Vavpotič, v Mariboru režiser Pregarc, scene Bořik

Zgoraj: Slavko Jan — ljubljanski Romeo; scena ljubljanskega odra z mariborskimi igralci, Zakrajškova, Skrbinšek, Rakuša; Vida Juvanová — ljubljanska Julija

Levo: Prizor na trgu v mariborskem gledališču

Foto „ilustracija“, Japelj in Pogačnik ml.

Prizor na balkonu v ljubljanski (levo) in v mariborski (desno) inscenaciji. Rakuša — Romeo, Kraljeva — Julija

*Opereta
„Grof Luksemburški“
v Ljubljani*

Foto „Ilustracija“

Desno:

*V glavnih vlogah: ga. Štefka Poličeva
in g. Ljubiša Iličić (kot gost)*

Spodaj levo:

Zaključna scena prvega dejanja

Spodaj desno:

*Iz zadnjega dejanja. „Nimava časa, sva
že poročena!...“
(Iličić, Poličeva, Povh, Vera Danilova
in Peček)*

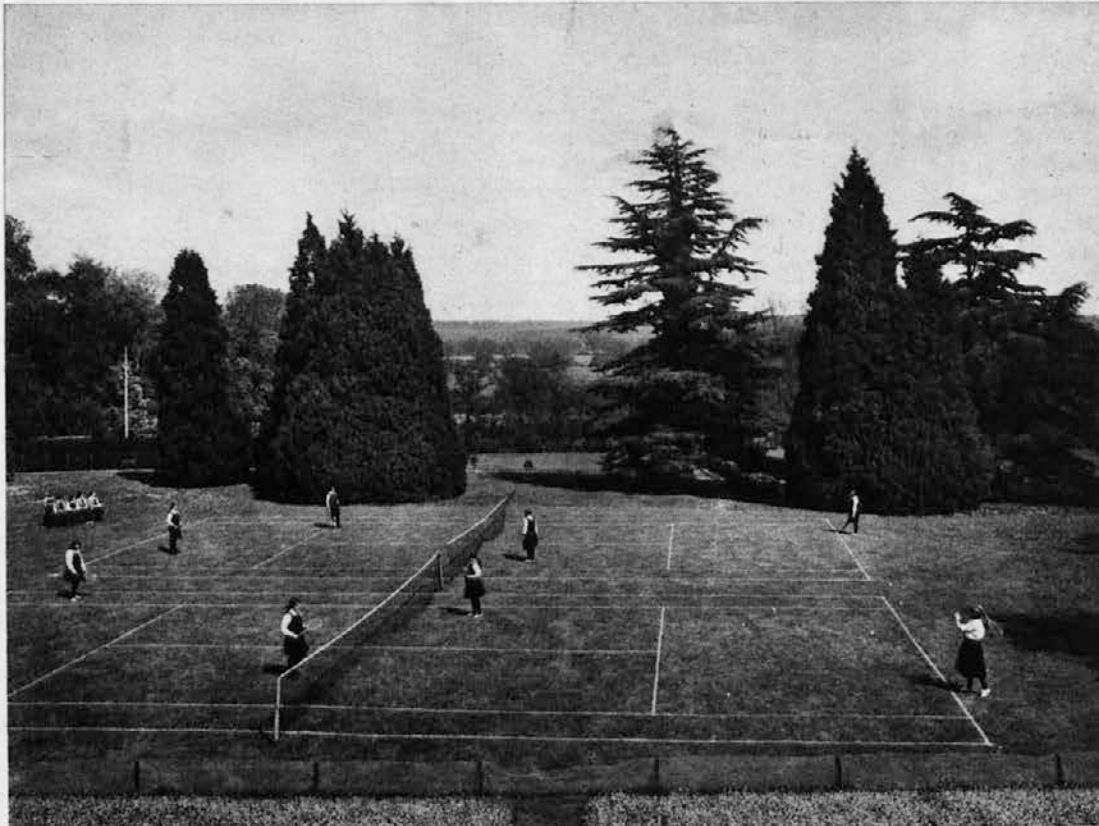

Velike konjske dirke v Epsomu

Donkey-derby. Najslavnejši jockeji jašejo na oslih

*Hydepark
v
Londonu*

Levo:
Tenis v Hydeparku

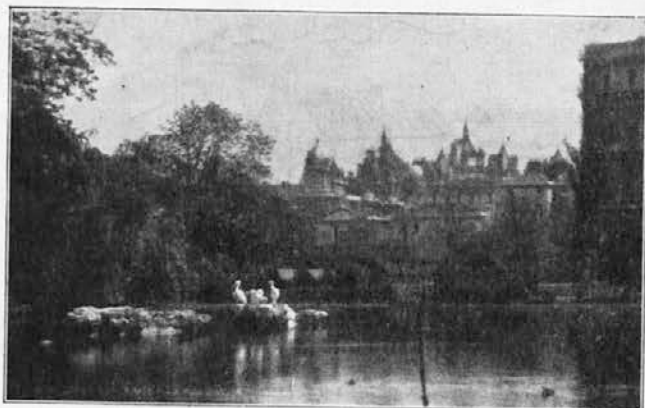
Rotten Row v Hydeparku

Kriket

V Hyde-parku

Anglež racionalno gospodari tudi s svojimi telesnimi in duševnimi zmožnostmi, zato skrbi za menjavo telesnega in duševnega dela. Zaradi tega je sport v Angliji zelo razvit. Sredi Londona je deset ogromnih parkov, ki so deloma tudi igrišča. Na takih igriščih je poskrbljeno za zabavo zlasti mladini. Postavljene so gugalnice, vrtiljaki, opremljena so igrišča za nogomet, žoganje itd. Najobširnejši park v Londonu je Hyde-park, ki obsega površino 5 km². Značilna je tako zvana cesta Rotten-Row, dolga 12 km, namenjena samo jezdecem. Tukaj srečavamo očeta, mater in otroke, ki so komaj prvič oblekli hlačke, pa so se že skobacali na konjičke. Skozi park se vijejo tako zvane Serpentine, to je malo jezero, polno živahne mladine in povodnih ptic. Na skali sredi jezera n. pr. dremlje labud ali pa opravlja svojo toaletto. Poleg njega stoji čaplja, v drugem kotu gagajo račke, prekopicavajo se debeloglavi ponirki; otroci jim mečejo hrane. V lahkih čolničkih veslajo od enega konca Serpentine do drugega, kjer so lepi spomeniki in vodometi. Par korakov nato zadenemo na dva in dvajset belooblečenih mladeničev, kateri so vsi zatopljeni v angleško narodno igro, kriket imenovano. Ta igra zahteva raven prostor, pa tudi izvežbane igralce. Vsako leto se vrši hud boj za prvenstvo in tekma za to prvenstvo traja pet do šest tednov. Kar je kriket za moške, to je tenis za ženske. Vsak park ima do deset tenis-igrišč, katerih se poslužujejo dekleta od 12. do 18. leta. Prav ta igra daje lepo gibkost in elegantnost ženskemu telesu. Ni pa to igra privilegiranih stanov, prostor je brezplačno na razpolago tudi delavskim slojem. Zelo zanimivi so dalje dolgi »enodrevni« čolni, slični onim, katerih so se posluževali nekoč pokojni ljubljanski mostiščarji. Ti čolni hitijo kakor lahkokrillne lastovice po vodni gladini. V njih sedijo visokošolci, kateri na takt udarjajo z vesli. Višek sporta dosežejo tako zvani dnevi konjskih dirk, ali kakor jih Angleži imenujejo Derby. Epsom se spremeni v ogromno taborišče radovednih gledalcev, ki pridejo celo iz daljnih angleških kolonij. Od pol do enega milijona ljudi sledi poteku konjskih dirk z vso sportno strastjo. Milijone stavijo na najboljše konje dirkače. Zaključek velikih konjskih dirk je tako zvani »Donkey-Derby«, ko zajašejo najslavnejši jockeyji svetopisemske živali — osle. Ker so pa osli bolj trmaste živali, zato se upirajo, rigajo, kar povzroča obilo smeha in zabave. Izredna zanimivost Hyde-parka je pasje pokopališče »Dogs-Cemetery«, kjer spijo razni »Fikslni« in »Fokselni« svoje večno spanje. Bili so to iskreni ljubljenci dam, ki so jim po »trudapolnem« življenju postavile lepe kamenite spomenike z zelo dvomljivimi napisi. Grobove pa so zasadile s svežim cvetjem. Marsikatera sirota bi bila hvaležna za tako udobno življenje, kakršnega so v Londonu v obilni meri deležne pasje mrcine. V. Z.

Serpentine

Serpentine

Regata na Temzi

Pasje pokopališče

„Ilustracija“

Naslovna stran ovitka: prof. Albert Sirk, V pristanišču (risba).

Foto »Ilustracija«: Marjan Pfeifer.

Ker nam prihaja čimdalje več slik raznih brezizraznih skupin, ponavljamo, da bomo prinašali le slike, ki so dostojen posnetek raznih prizorov iz življenja. Prosimo cenj. pošiljatelje, da to uvažujejo, da ne bo zamere!

Med sezono

(Kopališko pismo iz Bukove Banje)

Fr. Ž.

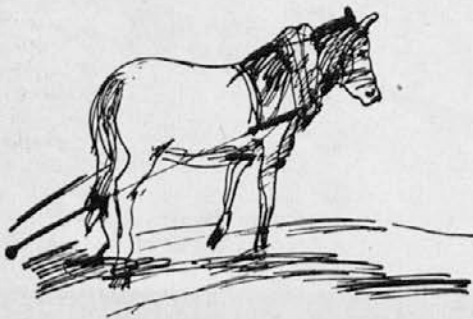
Ilustrirala Mira Progljeva

Z orjaškimi škornji se je tudi Bukovi Banji približala sezona.

V restavraciji se je že pojavil moški natakav v črnih, slehernemu komfortu ustrezajočih hlačah in belem jopiču in je bilo pivo prvič nastavljeno kar iz sodčka in brez banderole; odslej bo izredni ta užitek večkrat na pipi, kar se bo vsakikrat pravočasno poprej razglasilo p. n. kopališkimi gostom.

Tudi kopališka godba je ta teden že prispela in ni kopališka uprava štedila ne denarja ne truda, da si je izposodila klavir pri zajamčeno prvovrstni tvrdki v mestu. Žal je na potu zadela klavir majhna nezgoda: izpahnila se mu je zadnja noga, kar daje njegovemu glasu nekoliko šepav značaj. Toda ni dvoma, da bo v lekovitih naših toplicah skoraj okreval brez posledic in proteze in že se vrše velikanske priprave za svečano njegovo otvoritev s kumico, lepотно tekmo in ameriškanskim zaporom.

Začasno opravlja posle kopališkega orkestra ne-utrudna kljusa gospoda župana Figarja. Ni pa ta kljusa nikakor ne resnična kljusa, nego je le dovtipni priimek gramofonu. Vrlemu gospodu županu, vsekdar vnetemu za kakršen koli napredek, se je bilo namreč posrečilo, da je svojo kljuso, resnično kljuso s kožo in kostmi, jako ugodno zamenjal za gramofon. Ta gramofon je drage volje dal na razpolago zabavi kopaliških gostov in kadar gramofon zapoje, gotovo ta ali

drugi velecenjeni poslušalec šaljivo pripomni: »Županova kljusa rezgeta!« — kar vsakikrat izzove silne salve smeha. Tako smo vedno dobre volje.

V gaju okoli toplic je obilno prvovrstnih slavcev. V nočnih urah se razlegajo njih srečno izbrane melodije, ki ob njih plešejo lahkonožne kresnice svoje prelestne plesne. Oboje, ples in petje, je brez vstopnine in mora zadovoljiti tudi najbolj razvajene oči in ušesa.

Kar se tiče kresnic, smo po srečnem naključju izvedeli iz jako izobraženega vira še sledeče:

Tukajšnje kresnice so take, da se ne svetijo vsaka in vse, nego so one, ki se svetijo, samci. Pa tudi samcem se ne sveti kar vse telo, nego tako rekoč le zadek. Služi

jim razsvetljava imenovanega organa v to zanimivo svrhu, da z njo nase in na svoje vrline opozarjajo samice nežnega spola.

Ta prikazen je jako poučna, posebno za učenjake.

Priporočljiva seveda ni, da bi se posnemala. Naš moški svet je že sedaj preveč razkošen, posebno kar se tiče širine hlač in dolžine kravat. Pa recimo, da bi se vrgel še po zgledu tukajšnjih kresnic in bi se na ljubo mladim damam pričel šetati po Aleksandrovi cesti v Ljubljani s tako razsvetlavo kakor kresnice — ne bi bilo za to drugega izraza kakor ogorčeni: »Luksus!«

Tukajšnje toplice so jako tople in jih morajo celo hladiti, da niso prevroče. Če bi imeli ledenico, bi jih dajali na led. Tako pa imajo posebno hladilno napravo, ki ji pravijo »hladilna naprava«, kjer pada topliška voda skozi vrsto rešetk in se tako ohladi. Pa smo rekli gospodu restavraterju, naj še pivo da, da bo teklo skozi rešetke, kajti je tudi pivo pregorko in bi lahko bilo manj. Toda je to seveda le dovtip.

Naval topliških gostov je silen. So pa navzlic navalu vsi najtočneje postreženi pri kopališki blagajni:

oni, ki si žele kopeli, dobe bele listke, oni, ki si žele, da jim puščajo, pa rdeče listke — oboje točno po tarifi, in potem čakajo, da bo kadunja prosta, ali zdravnik in da pridejo na vrsto.

In gre med gosti en glas, da kaj takega še ne. Vsi so navdušeni, posebno nekateri, ki s seboj odneso kar žlice in vilice in rjuhe in karkoli za spomin in reklamo in priporočilo v krogih znancev in prijateljev širom sveta.

Vendar bodi omenjeno, da je tolikšno navdušenje zoper hišni red in niti topliška uprava ne vidi rada, da se ji odnašajo žlice in vilice in rjuhe in karkoli. Po pravici pravi: za spomin da so razglednice, ne pa žlice in vilice in rjuhe!

Sploh je bilo v interesu hišnega reda želeto, da bi se hišni red bolj upošteval.

N. pr. so bili trije, ki so nedočkani kar sredi noči s krampi vdrli v shrambo in je bilo treba krika, streljanja in krvi, da so odnehali. Žandarska stanica jih je potem zasliševala, pa so odgovarjali, da sta jih edinole nezaslišani gias lekovitih teh toplic in v drugo roko bridka skrb za ljubo zdravje pripeljali semkaj; podnevi pa da je bilo vse zasedeno, tudi da so skromni in jih je bilo sram se kazati odličnemu svetu sredi belega dne. Zato da so počakali noči. — Lica so jim bila namazana s sajami in resnično niso bila za med boljše družbo, nego so kričala po vroči kopeli.

Žandarska stanica je dejala, da v shrambi, ki so vanjo vlamljali, vendar ni kopeli. Pa so odvrnili, da so

tujci in da tega niso vedeli. Še so poudarjali, da je s tujci treba ravhati vljudno. Zato naj se vsaj sedajle pusté v lekovite toplice, potem pa domov — Bog da bo plačal!

Kopališka uprava je odločno odklonila to zahtevo: brez tarife in belega listka ni kopeli niti za zamorca, takšen da je red! Enemu pa da je žandar itak že puščal in to žalibog celo zastonj in brez rdečega listka!

Nato so izjavili, da se bodo pritožili, in jih je žandarska stanica resnično spremila na sodišče. —

Kar se tiče zdravilnih uspehov naših toplic, so ogromni, ne dosti drugačni, nego radioaktivni.

N. pr. so pripeljali gospo, vsa je bila hroma, le jezik ji je še migal. Imela je šele tri kopeli in je ležala baš nad ono shrambo z vlomom, s streljanjem in krvjo. Pa je sledeče jutro ves srečen pritekel njen soprog, češ, zdaj je ohromela še na jeziku in naj se to z zlatimi črkami zapiše kamorkoli.

Kopališki gospod zdravnik je jako priljubljen in ima včasi dela za obe roki. Zlasti radi iščejo kopališki gostje pri njem strokovnjaške pomoči, kadar pogrešajo blagodejno spanje. Kajti ima kopališki gospod zdravnik psa, ki vso noč tuli. In je za prospeh kopališča jako vneti gospod kopališki zdravnik obljubil, da si bo omislil še drugega psa.

Posebno privlačnost tukajšnjih toplic tvori običajna jesenska poplava. Lani je segala kuharici v kuhinji visoko čez kolena. Pa bi bila kuharica kuhala še naprej, da ji ni poplava ognja pogasila v štedilniku. Letos so štedilnik za pol metra dvignili in naročili daljšo kuharico. Tudi ostalo osebje se je izurilo v plavanju in bo lahko plavajoč ustrezalo vsem upravičenim željam slavnega občinstva.

Bukova Banja bodi vsakomur toplo priporočena!

Človek in bogatin

Miran Jarc

Illustriral Olof Globočnik

Gospod Gabrenja je sedel v naslanjaču in se odpočival od brezdelja. Tudi brezdelje je muka in breme, morda je celo najneznosnejše breme, ki ga je skoro še kot zlo občutil posebno gospod Gabrenja, predsednik, upravni svetnik in nadzornik mnogih podjetij, zdaj na letovišču v svoji vili sredi samotne pokrajine. Zares, gospod Gabrenja je bil preveč delaven človek, da bi se mogel navduševati ob tišini poletnih večerov, solčnih zahodov, vzhajanju meseca in zvenenju nočnega vesolja. V svojem uradu je bil gospod, Gospod z veliko začetnico. Vsi so se mu klanjali do tal, sledili najneznatnejši njegovi kretnji z upom in strahom, lovili najbrezpomembnejšo njegovo besedo in ga sploh tako razvadili, da si je že celo sam začel domišljati, da je izbranec, ki vodi usodo po svoji mili volji. Tu na letovišču je vse drugače. Tu, kjer mu ukazuje narava. Solnce na pr. se kar na lepem potuhne in prikljče v zameno goste megle in temne oblake, ti pa privedejo s seboj dež in točo, vihar in nalive. Tudi družbe ni nobene. Prijatelj, ki ga je bil zaman pričakoval tri dni, mu je brzojavil, da je moral po nujnih opravilih odpotovati v Anglijo. Žena njegova živi v Nizzu. Otrok nima. Edino razvedrilo so mu knjige. Knjiga mu je sicer stvar, ki jo vzame v roke le mlad človek, poklicni pisatelj ali pa neživljenjski sanjač, toda čudo: celo gospod z veliko začetnico, gospod predsednik Gabrenja si je moral poiskati to »stvar«, da bi si preganjal dolgočasje zadnjih dni. Čita seveda z izrazom omalovaževanja. To, kar čita, je vse izmišljeno: vsa ta vzdihovanja, vsa razmotrivanja in ugibanja. Moj Bog: problemi! Kaj še! Problemi: plod bolnih možganov. Resnično je samo eno na svetu: kupčija. Pri kupčiji pa moraš biti ostroumen in bistroiden. Biti moraš detektivski mrežopletalec in svojo neisprosnost odločnost in brezobzirnost moraš znati spretno zakrivati pod krinko silne vljudnosti in človekoljubnosti. Gospod Gabrenja pa pozna človeka do dna. Po njegovih zatrdilih je človek zver, ki jo je treba znati krotiti, varati, sužnjiti. Nikomur zaupati, za vsako besedo iskati njen nasprotni smisel in pomen. Vsako kret-njo smatrati za znamenje k napadu. Kadar pa človek, kakor je gospod Gabrenja, nima prilike za borbo, tedaj mu preti nevarnost, da se poleni in zanemari. Še več: zgodi se celo lahko, da se tak človek izneveri samemu sebi, in čeprav morda samo za trenutek.

V tej soparni popoldanski uri bi se gospod Gabrenja skoro zares izneveril samemu sebi, kajti doživel je čudež. Ta čudež pa je stopil predenj v obliki in podobi plahega tridesetletnega moža dokaj skromne vnanjosti, toda neverjetno močno vplivajočega izraza. Njegove velike temne

SALDA-KONTE
ŠTRACE
JOURNALE
ŠOLSKE ZVEZKE
MAPE
ODJEMALNE
KNJIŽICE
RISALNE BLOKE
ITD.

NUDI
PO IZREDNO
UGODNIH CENAH

KNJIGOVEZNIKA
JUGOSLOVANSKE TISKARNE
PREJ **K. T. D.**
V LJUBLJANI, KOPITARJEVA 6/II.

oči so zrle tako mirno in odločno (dasi je iz njih sevala globoka žalost), da je celo gospod Gabrenja osupnil in se ni niti zavedel, da bi moral tihega došleca osorno zavrnuti, ker je bil prišel tako tihotapski. Moj Bog, ali bi ne bil ta človek proroške vnanjosti (močna črna brada in prav tako gosti lasje so mu obdajali obličje) prav lahko najet napadalec v službi nasprotnega kapitala, ki mu je bil industrijec Gabrenja nevaren tekmeec? Ali na vse to predsednik v naslanjaču in s knjigo v roki niti pomislil ni, čeprav se je za trenutek neprijetno zganil, ko je videl pred sabo čudnega tujca, ki mu je izročil sinji letak in hotel takoj nato tihoma oditi.

Predsednik Gabrenja pa je razgrnil letak in ko je naglo z očmi preletel nekaj vrst, natisnjenih z debelimi črkami, je velel tujcu, naj počaka. Na letaku pa je bilo napisano sledeče:

Človek! Človek! Človek!

Ustavi se in premisli! Ali je še v tebi duša? Tista duša, ki se je veselila lepote materinske ljubezni, bratske ljubezni in čiste radosti? Človek, zamisli se v svojo otroško dobo in bodi spet človek, da se boš otel, kajti dan sodbe je blizu! Ne bo te uničila svinčenka, ne strup, ne bodalo! Ali uničila te bo praznota, ki jo je v tebi ostavila pobegla duša! Pokličí svojo dušo nazaj!

»Zveza bratov vesoljnega osvobojenja.«

»Kaj je to?« je zamrmral gospod Gabrenja in položil letak na mizo.

»Naš poslednji klic, svarilo ob dvanajsti uri.« je odvrnil neznan glasnik.

»In če se ne zmeni nihče za ta klic?« je vprašal Gabrenja.

»Tedaj je vsako upanje zaman... Dovolj je, da smo opozorili,« je pripomnil tujec.

Gabrenja, ki mu je slutnja povedala, da se mu ni treba bati neznanega gosta, čigar edino orožje je bila beseda, je privzel medel smehljaj in začel govoriti (tujcu je namignil, naj sede): »Vidite, dragi moj, vi ste zares zanimivost! Ne poznam vas, toda ne motim se, če trdim, da ste nekam pesniško navdahnjen človek...«

»Niti najmanj ne, gospod predsednik!« se je tujec branil, »kajti, če bi bil pesnik, bi težko vedel za vaše bivališče in za vaše visoko doneče ime, gospod predsednik. Nasprotno: jaz sem izvrstno podkován v trgovskih vedah...«

»Tako?...« se je Gabrenja začudil.

»Še več,« je oni pojasnjeval, »jaz sem v razdobju osmih let mnogo preživel. Bil sem ravnatelj dveh trgovskih podjetij in ene banke. Bil sem duša koncernu, ki je ogrožal celo vaš obstoj, gospod predsednik. Bil sem, recimo, nevaren človek. Da, zdaj se smehljam. Zdaj sem spregledal in sem vam brat. Toda...« je tišje pristavil in se čudno nasmehnil, »morda sem vam tako še bolj nevaren...«

In na vso moč osuplemu predsedniku je »brat« pripovedoval svoje življenje kakor pravljico, ki je imela to prednost, da je bila od kraja do konca resnična. Pripovedoval je tako resnobno in obenem vznemirjeno, da je bil celo ta hladni bankir očaran. Pripovedoval je o novem času in o novi vesti, ki se oglašá v človeku. O osvobojenju življenja iz spon greha in zla. O čistosti in srčnosti. O ljubezni do vsega živega.

Nenadoma ga je predsednik prekinil:

»In mislite, da niste samo vi spokornik v tej družbi?«

»Mnogo nas je!« je poudaril blagovestnik, »vedno večja je armada spoznavavcev in skesanec.«

»Tedaj vam tudi jaz obljubim svojo pomoč...« je predsednik nenadoma vzkliknil in potegnil iz listnice bankovec, ki ga je izročil začudenemu agentu vesoljnega bratstva.

»Ne, ne, ne! Mi ne sprejemamo denarja!« je vzkliknil neznanec, »zadošča nam dejstvo, da ste tudi vi sprejeli naše poslanstvo in upam, da bo tudi v vas obrodila naša beseda lep sad.«

»Vi ste čudovit človek!« se je predsednik razvnel in spremil tujca spoštljivo do vrat. In ko je tujec odhajal čez vrt, ves ginjen, ker je menil, da je obnovil v predsedniku že uspavano vest in ljubezen, se je predsednik Gabrenja sam pri sebi zadovoljno smehljaj in si govoril: »Le tako

naprej! Čim več bo teh bratov v ljubezni, tem silnejša bo naša moč, kajti mnogo lažje bomo ribarili v kalnem in osvojevali bogastvo, ki si ga bodo pustili brez odpora vzeti ti ponižni bratje v Gospodu.«

* * *

Resnično: Lažje je priti kameli skozi šivankino uho kot bogatino v nebesa.

Spasite Vaš ukras
Vašu kosu novom
pronađenom
francuskom
p.o.m.a.d.o.m

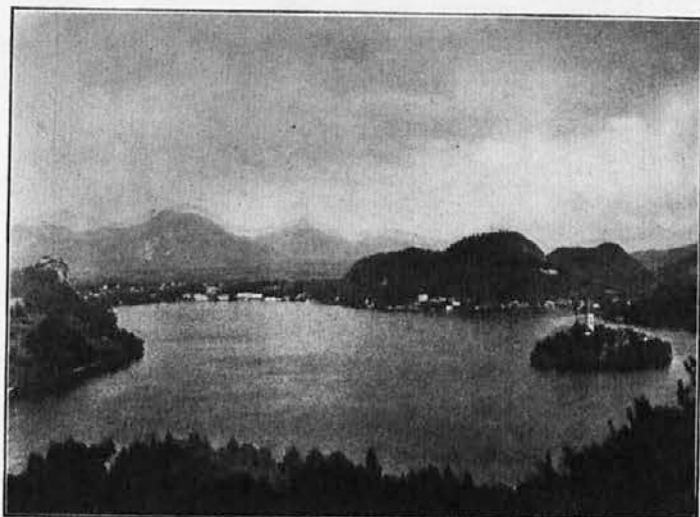
Michel'

Obustavi opadanje
i sedenje kose

Izleči kosno tkivo;
odstrani perut i sve boljke, od kojih kosa opada i sedi

Depo za Jugoslaviju: Beograd, Vasina ul. 8, II. sprat,
prodaje i apoteka Delini, Knez Mihailova ul. br. 1

Bled, ki ga ljubim

A. Chapiera

Kadar mi drhti bolna duša v zastrti boli in brezbrizni sreči in hočem biti v zvezdnatih nočeh in žarkih solnčnih dneh sam, popolnoma sam, grem na Bled.

In ničesar drugega ne vzamem s seboj, kot svoje prepolno srce, svoje mračne misli in svojo težko, težko ranjeno dušo.

Ljubim lično blejsko vasico, kadar v razpaljenih dneh leži na njej svinčeno težka tesnoba. Ljubim planine, kadar dviga mračni predvečer svoje meglene koprene, da ljubeče zastre njegove tajne.

Ljubim jezero, kadar zagori v pokojnih valovih srebrni lesket tisočerih zvezd.

V takih nočeh tiho diha jezerska gladina. Ti pa moraš pozabiti svet in nositi nedogledno gorje v svojem srcu, tvoja duša mora biti brezbrezna v svetem hrepenenju, da te povedem s seboj v ozdravljenje.

Ves oddaljen od sveta leži začaran košček čudokrasne zemlje; kamor te popelje hrepenenje moje duše.

Sledi mi onstran bele ceste, skozi sveto, tiho šumo.

In ker si ves truden od hrupa življenja, te osrečujejo objame tajinstveni mir.

Le v krošnjah dreves pošelestevajo veje in zamolkli odjek stopinj se plaho izgublja v zasenčen gozd.

In korakaš dalje kot po svetlem, svetem božjem hramu. Odkriješ se in moliš in se ne zavedaš, da si sam, v svojem svetem občutju popolnoma sam.

Iznenada pa se zaprta šuma razmakne in kot potopljena bajka zažari zvezdnato jezero pred teboj.

Večerno solnce razsipava svoje rdečkasto žolte odseve po umirjenih valovih.

Ustaviš se in zadržuješ dih, da ne užališ svetega molka — in osuplo strmiš.

Široko razpreš oči in srce in iz večernih temin prihaja mehki pokoj gozda v tvoje srce.

To je Bled, ki ga ljubim; moja druga domovina. Semkaj nosim svojo dušo, kadar si želi v boli in sreči samote. Še se svetlika v daljavi iz prosojnih meglenih kopren pozlačena konica stolpa otoške cerkvice, nekaj hišic in bohotnih prastarih lip.

To je moj Bled, ki ga ljubim.

Počasi, tiho in pokojno pada večer z neba.

In še vedno strmiš s svetlimi, srečnimi očmi, držeč v rokah to plaho, pokojno srce.

Ozdravel boš kot sem ozdravel jaz in tvoja duša bo zvenela kot ta krasna, krasna noč.

In molčeče jezero ne bo izdalo gorja in boli, ki si jih pokopal vanj.

Prevela M. Grošljeva.

Razstava ob 40 letnici ženske obrtne šole na tehn. srednji šoli v Ljubljani

V. M.

Ornamentika, vezenine, perilo in obleke na tej razstavi odgovarjajo popolnoma sodobnim zahtevam in okusu. S temeljitim tehničkim in umetniškim šolanjem spojeno hopenje in stremljenje se zrcali v vseh teh razstavljenih predmetih. Že dela začetnic gredo preko mere šolarskih del. Perilo, pod vodstvom učiteljic narisano in prikrojeno po najnovejši modi in vendar praktično, je izdelano lepo in zelo natančno. Preprosti vzorci v najrazličnejših tehnikah vezenja so dovršeno izvedeni.

Učenke višjega letnika in ateljejev si pod umetniškim vodstvom prof. Šantla rišejo predloge za okras perila, oblek in vezenje; pri vezenju se poleg modernega upoštevata tudi narodni ornament in tehnika, posebno aplikacija in zlato vezenje, ki se uporablja ne samo za avbe, temveč tudi za predmete, ki jih zahteva sedanja doba. Tudi druge tehnike umetnega vezenja niso zanemarjene in pozabljene, kakor slikanje z iglo i. dr.; saj se je že pred 40 leti ob ustanovitvi šole za umetno vezenje poudarjala ohranitev in pospeševanje vezenja. Šola se je pozneje razširila z oddelkoma za šivanje perila in krojenje oblek. Kako je bilo to potrebno in dobrodošlo, je razvidno iz razstave in obiska šole. Poleg potrebnih teoretičnih predmetov se izučijo vsaka učenka toliko v svoji stroki, da more izvrševati tudi samostojno obrt.

Pogled na to pestro polje, na katerem se udejstvuje naš mladi ženski svet, nam vzbuja želje, da bi ga vzbujal še v višji meri, poleg zadoščenja, da sebe in svoje lepo obleče in svoj dom okraši, prinašal naj bi mu tudi mnogo gmotnih koristi. (Glej sliko v bakrotisku.)

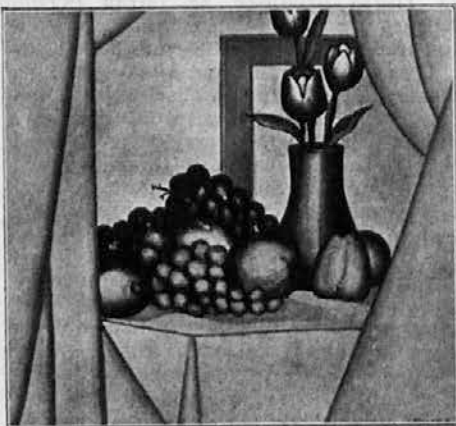
Ivan Čargo: Gregor Perušek

Gregor Perušek

Dr. R. Ložar

O slikarju Perušku, slovenskem umetniku iz Amerike, nismo do letos prav nič vedeli. Šele ena izmed številnih letošnjega Doma in sveta nam ga je prvič predstavila v besedi in sliki in to baš toliko, da smo dobili približen pojem o tej zanimivi osebnosti. Kmalu zatem pa nas je naš ameriški rojak sam prišel obiskat in nas potrdil v domnevi, da je v njem shranjen lep kos slovenskega kulturnega dela.

Ko je Perušek pred davnimi leti odšel iz domovine, je odšel na ono stran morja tako rekoč brez nje. Kaj je vendar mogel mladi fant, ki ga je kmalu nato zaneslo k umetnosti, vedeti o naturi in življenju slovenskem, kaj o domovini in njenih križih in težavah in kaj je bil mogel dotedaj nabrati izkušenj? Bil je pač Slovenec in samo Slovenec in da je to bil, občutimo tudi danes spričo onih podob, katere so nam tu na vpogled: tangirajo nas v neki višji meri nego

Perušek:
Cvetje s sadjem

Perušek: Cvetje s steklenico

zgolj estetsko, v njih je tudi kos našega poetičnega duha, naše folklorne mistike in našega naravnega občutja. A vendar je vse to jako malo izrazito spričo indijansko-priimitivnega miljeja, katerega te slike sicer predstavljajo in v katerem so nastale. In kako naj bi tudi bilo drugače! Vagabundovsko življenje dveh desetletij širom ameriških držav, borno plačana flaka pri najrazličnejših podjetjih, samotarsko in divjini prirode izpostavljeno bivanje v pragozdih gora so morale biti za mladega Peruška stvari, ki so mu domovino popolnoma otemnile, zlasti še, ko niti s slovensko naselbino v Ameriki ni imel nobenih stikov. In v vsem tem kaotičnem križarjenju križem sveta je imel Perušek en sam pravec, vselej en sam pravec: nagon oblikovanja, poklic, biti umetnik.

Danes njegovih del še ne poznamo v originalih, nego le v fotografskih posnetkih in o njihovem umetniškem značaju mi ni zato mogoče reči besede. Dve, tri slike, ki so mi znane, pričajo o močni potenci; posebno so izrazita tihožitja, a če sodim po posnetkih krajinskih slik, so te nemara

Gregor Perušek

še močnejše. Eno na vsak način že danes lahko razberemo iz njegovih del in v tem nas je potrdil še on kot človek: da imamo tu opravka s celo individualnostjo, z osebnostjo, ki je umetniških izrazil svest si gospodar.

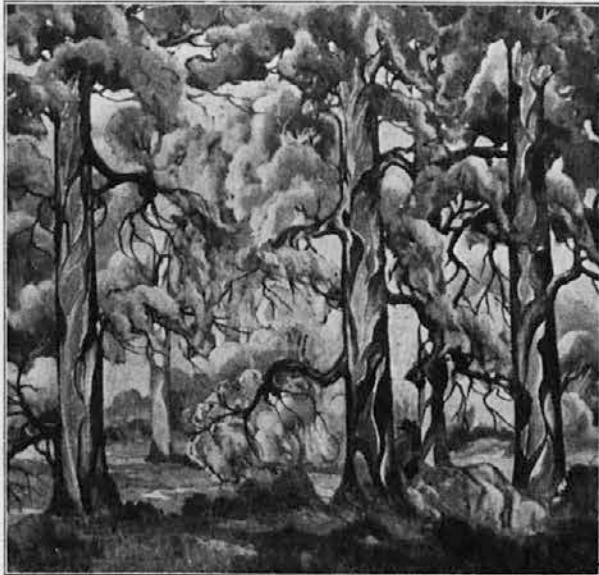
Tekom kratkega bivanja v Ljubljani in na Dolenjskem se je Perušku jelo odpirati ono, brez česar je bil svoj čas šel v Ameriko: domovina. Da jo doživi, jo gre marsikdo in jo je šel župančič nekoč iskat v tujino. Podoba domovine iz tujine torej. Pri Perušku pa imamo v početku

Perušek. Kakteje

kakor navadni slovenski Amerikanec, meril s kilometri cestnih železnic, ni je cenil s številom taksijev ter z dolarjem, nego jo je motril skozi prizmo svojih misli in čuvstev, svojega prebogatega osebnostnega življenja. To pa je bila nam v stari domovini največja radost pri občevanju z njim.

opravka s tujino in kar bomo po njegovem povratku v Ameriko srečali v njegovem umetniškem delu, bo, sodim, podoba tujine iz domovine. In to doživetje utegnedodna spremeni lice Peruškovih del, morda manj v onem, kar pripada skoro povsem tujini (to je dodelani slikarski stil), kot v onem, kar pripada čustveno obema. — Utegne, pravim, ker je Perušek domovino užival z duhom. On je ni,

Perušek: Gozd

Perušek v ameriški karikaturi

»... Pa so ramena in pleča kot skale, tilnik — naloži mu breme nasilnik — nosil ga bo in ne bo se krivil; pa so srca tiha in močna — njihov ponos je brez besed; pa so možjé — kot da se niso rodili iz matere, kot da goram se iz bokov izvili so: morajo v svet, in tujina se diči z deli njihovih rok; tamkaj v Ameriki, tamkaj v Vestfaliji so nam izginili — več ne doseže jih naše oko...

Kje domovina, si? Ali na poljih teh? Še pod Triglavom, okrog Karavank? Ali po plavžih si, ali po rudnikih? Tu? Preko mórja? In ni ti mejá? . . . »

Oton Župančič: „Duma“
(pesem moža in žene)

Miha Maleš: Studija h diplomi pesnika O. Župančiča (detail) katero mu je lani izročila mesna občina Kamniška kot svojemu častnemu someščanu. Motiv za diplomu je vzet iz „Dume“

Ob desetletnici slovenske univerze

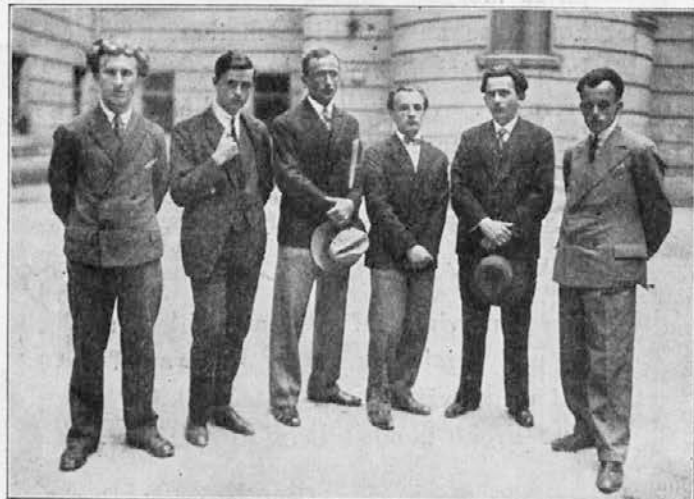
I. ž.

Takoj ko se je narod po svojih kulturnih glasnikih zavedel svoje individualnosti, je že zaživela misel na slovensko univerzo. Saj je skoro vsakomur znano, da smo

Se slabše seveda se je godilo onim, ki si zavoljo gmotnih razmer niso mogli privoščiti študij v dragih tujih mestih. Ostajati so morali doma v nižjih službah, često podrejeni gospodarjem — tujcem.

Kaj čuda torej, da misel na lastno univerzo ni zamrla niti med vojno in da se je z vso silo zopet javila po prevratu, ko smo bili v lastni državi. Stoletna želja se je takrat uresničila. Toda boj še ni bil dobojevan. Kdo se ne spominja neprestanih groženj z ukinitvijo in naporov za njeno ohranitev. Toda vkljub tem težkočam se je njen blagodejen vpliv silno razrastel in že danes se kažejo sadovi tega dela. Kar pogledjmo knjižne publikacije, ki bi jih brez univerze nikdar ne bilo, pogledjmo število delavcev, ki delujejo v domovini, in one mlade, ki so izšli kot gojenci iz tega našega zavoda. In nazadnje pogledjmo njene, knjižnice, institute i. t. d.

Letos praznujemo šele desetletnico njenega obstoja. Kakor vse kaže, je prav to leto zanjo eno izmed najsrečnejših. Zdi se, da je odstranjena s pota najtežja ovira za njen razvoj: zopetna ukinitiv. Tako mislim, da smemo razumeti visoko pokroviteljstvo, ki ga je dobila z imenom: »Univerza kralja Aleksandra I.«. (Glej sliko v bakrotisku.)

Recitatorji na večerni proslavi 10 letnice univerze v „Unionu“

imeli v Ljubljani prvo univerzo že v času Napoleonove Ilirije, ki pa nam jo je po odhodu Francozov Dunaj zopet polagoma odvezel. Od tedaj ni klic po njej nič več zamrl. Posebno glasan je postal zadnja desetletja pred svetovno vojno, ko je bilo narodno prebujenje že izvršeno, ko je že tudi široko ljudstvo črpalo iz lastnih domačih kulturnih vrelcev, ko so bili torej položeni že skoro vsi temelji za narodno osamosvojitve. Prav takrat in zato pa so se v najbolj vidni luči pokazali kvarni vplivi tujih kultur na naše življenje. Vsi, ki so se hoteli posvetiti znanostim, so morali črpati svoje znanje ob tujih ognjiščih, ki so bila le tujcem prava in prikladna duševna vrela. Tistega, kar je najbolj naše in za nas najbolj pomembno, tega tam niso našli. Tuji vzori — tuji nazori, za nas nejasna, zato nepravna gledanja. Vse individualne narodne vrednote so ostajale vsled tega več ali manj zakrite, mnogim tisočim nedostopne.

Slovo univ. prof. pr. Pitamica pred odhodom za poslanika v Washington

Iz slovenske umetnostne bogatije

Ljubljancana rado zanese v Kamnik in naprej v Bistrico. Mimo Sv. Primoža greš na Veliko Planino; ko se obrneš proti Ljubljani, stoji po polju kakor vojaki: Kamnik, Komenda, Skaručina, Groblje itd. itd. Množica cerkva, vsaka izmed njih majhen lokalni muzej. Razen tega še gozdovi: Habah, Križ in drugi. Ti seveda ne več majhni, nego pravi veliki muzeji, polni dragocenih umetnostnih zakladov. Samo malo časa in poti te stane, da vse to obišeš. Izplača se.

Naš spomeniški konservator Fr. Stelè pa je zdaj izdal vse te umetnostne spomenike kamniškega okraja v samostojni knjigi, opremljeni z impozantno vrsto slik (okrog 250). Je to dragocena knjiga, ki ne bo samo v kras vsaki knjižnici, nego tudi vir stalnih užitkov in spoznanj. Obdelana je imenitna vrsta krajev in turistu, ki rad peš izletuje po okolici Ljubljane in Kamnika, je ta publikacija še posebno priporočena. Saj jo je napisal človek, ki pozna Slovenijo bolje nego najpoklicnejši turisti, kateri mimo kilometrskega kamna ne pozna nobenega drugega spomenika.

France Stelè, Umetnostni spomeniki Slovenije. I. Politični okraj Kamnik. Založilo in izdalo Umetnostno-zgodovinsko društvo v Ljubljani. 1929. Cena izvodu v platno vezano 120 Din.

Leta 1926. je sklenila celjska mestna občina restavrirati zunanjščino stare grofije, zgodovinsko najvažnejšega poslopja v Celju. Pri delih v veliki dvorani so pa opazili, da se pod stropom iz platna nahaja starejši poslikan strop. Konservator Fr. Stelè je uvedel restavracijo tega pokritega stropa, katero je financirala celjska mestna občina, in tako je Slovenija po vestnem restavratorskem delu Mateja Sternena obogatela za odličan umetnostni spomenik.

Glavna slika na stropu znaša sama 8,50 m × 6 m in predstavlja perspektivno zasnovano iluzijonarno arhitekturo. Na obeh krajših stranicah stropa se nahajata upodobitvi antičnih bitk, na daljših pa slike letnih časov po znamenitih predlogah slikarjev konca XVI. stoletja. Razen tega obsega najdba še druge slikarske kompozicije.

Stelè datira ta slikarski dekor v začetek XVII. stoletja in trdi, da je to najvažnejši naš umetnostni spomenik tega

*Grad Križ, Madona. Florentinska renesansa
(2. pol. XV. stol.)*

časa. Izvedel da ga je neki mojster, ki se je naslanjal na zgornjeitalijanske vzorce one dobe.

Na stroške požrtvovalne in zaslužne celjske mestne občine je zdaj Stelè to odkritje objavil v posebni okusno izdani knjigi s 26 slikami na umetniškem papirju, ki navaja pomembnost najdbe tudi v francoskem in nemškem jeziku. Knjiga bo služila izvrstno vsakemu tujcu, da se

Grad Križ. Valentin Metzinger: Triptihon

upozna z našim spomeniškim bogastvom, a tudi vsakemu domačinu, da spozna, koliko ima naša domovina dragocenosti.

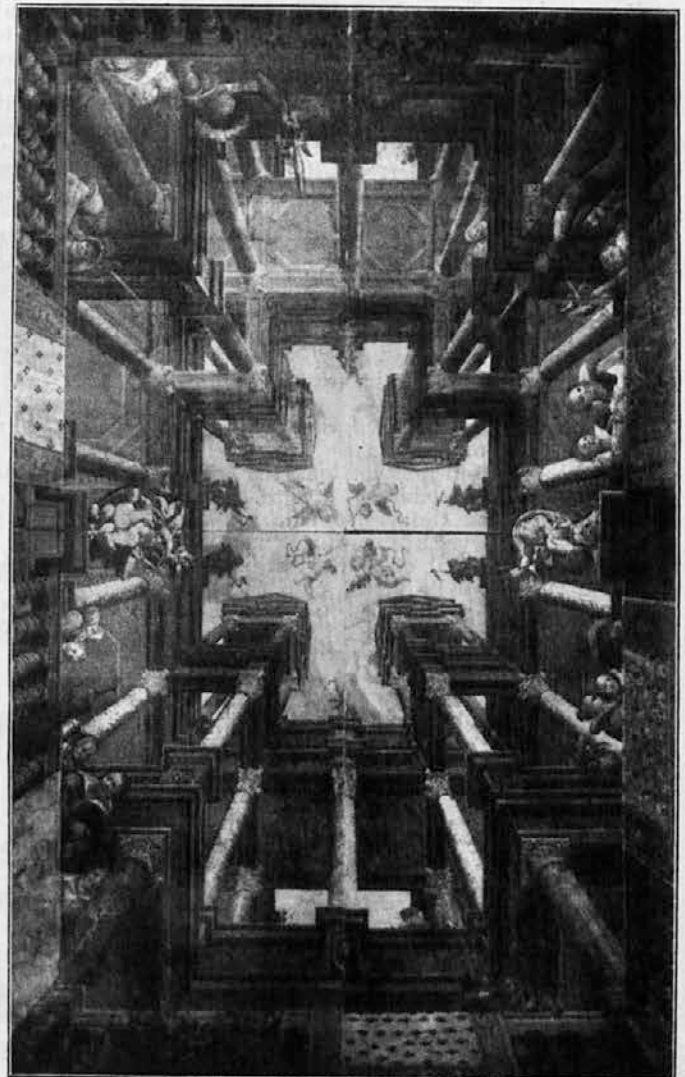
Fr. Stelè, Celjski strop. Celje, 1929. Izdal in založil mestni magistrat v Celju.

Celje, Stara grofija. Pomlad

Celje, grofija. Poletje.

Celje, Stara grofija. Arhitekturna perspektiva srednjega polja

Brezmotorno letalo

Ing. Slavko Levičnik

Na pobudo ljubljanskega aerokluba se je tudi v Ljubljani zgradilo brezmotorno letalo, ki ima vse bistvene elemente motornega letala. Razlika je pa le v tem, da imenovano letalo nima motorja in da se vzlet (start) izvrši potem posebne sprave, ki da brezmotornemu letalu le početno brzino. Seveda je za to potreben poseben teren, prav tako pa ugoden veter.

Vzlet (start) se izvrši približno takole: Na vzvišenem mestu ali na vrhu kakega griča se postavi letalo. Ugotovi se potem točno smer vetra. Nato se letalo postavi z glavo proti vetru, na sprednjem koncu trupa se zatakne gumijasta vrv, ki je dvokraka in dolga približno 20 metrov. Ko je vsa posadka na svojih mestih, se gumijasta vrv nategne in v ugodnem trenutku se letalo izpusti. Nategnjena gumijasta vrv v tem trenutku potegne precej razantno avijon, kar tudi povzroči, da letalo zadobi potrebno početno brzino in da se dvigne (odlepi) od tal. Dolžina leta pa je odvisna od vetra kakor tudi od uspešnega manevriranja s krmili.

Na vsak način bo vsakdo vprašal, kakšno korist imamo od tega letala, kakšno praktično vrednost nam nudi to letalo itd.

Da je brezmotorno letalo postalo zelo važen faktor v letalstvu, nam je že v dokaz, da so države kakor Francija, Nemčija in Rusija uvedle brezmotorno letenje kot obilgaten predmet in pogoj za pilotažo.

Znano je, da je vsakdo, ki je želel postati pilot, bil po zdravnikih pregledan. Zdravnik je na vsak način mogel ugotoviti dober vid in sluh kakor tudi telesno brezhibnost — nikakor pa ne individualne sposobnosti za letenje.

Po tej ugotovitvi je dosedaj prišel učenec takoj na aparat in učitelj je toliko časa letal z učencem, dokler mu ni popolnoma vtisnil vseh potrebnih gibov krmila avtomatično v glavo. Na vsak način je bilo to šolanje dolgotrajno in vezano z različnimi uspehi in tudi neuspehi. Poleg tega problematičnega šolanja so pa še stroški povečali nepraktičnost in primitivnost takih šol. (Za izučenje ene osebe je bilo potrebno okrog 60.000 Din in to samo na gorivu, učitelj itd., eventualni popravki ali še celo uničenje celega aparata, kar se tudi redno dogaja, v tej vsoti niso upoštevani.)

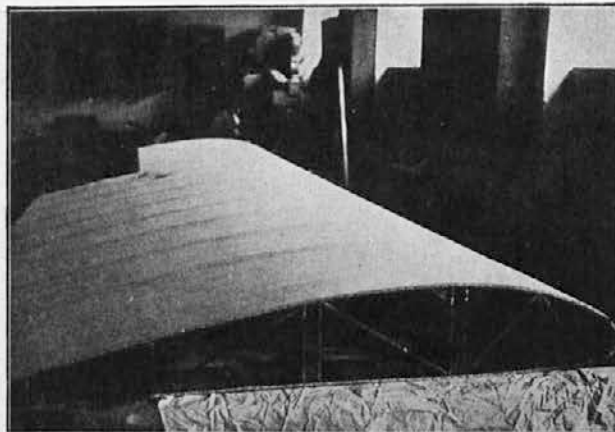
Z brezmotornim letalom si je pa pilotska šola pridobila siguren način šolanja, kakor tudi vsak nesposoben učenec je bil že v začetku izločen.

Učenec mora imeti poleg zdravniškega izpričevala o sposobnosti, tudi individualno sposobnost za letenje. Komisija, ki prisostvuje temu poizkusnemu letanju, ugotovi takoj sposobnost letalca, to je prožnost posameznika pri krmarjenju — v glavnem, ali učenec pravilno reagira na različne lege letala v zraku, povzročene po atmosferi itd.

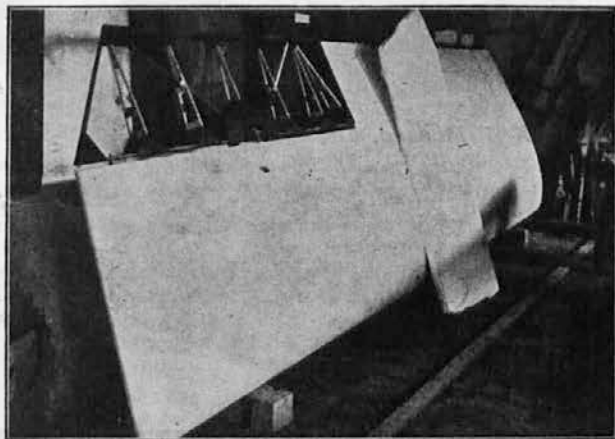
Po tej preizkušnji je mogoče izbrati sposobne ljudi za nadaljnje šolanje v pilotaži.

Učenec preide po predpisanih letih na izvajanje krivulj, višinske lete, pristajanje na določenem mestu itd., to pa vse še z brezmotornim letalom, šele potem preide na mala motorna letala s približno 20 KS in stopnjevaje naprej do velikih potniških letal z dvema ali tremi motorji z 800 do 1200 KS ali več.

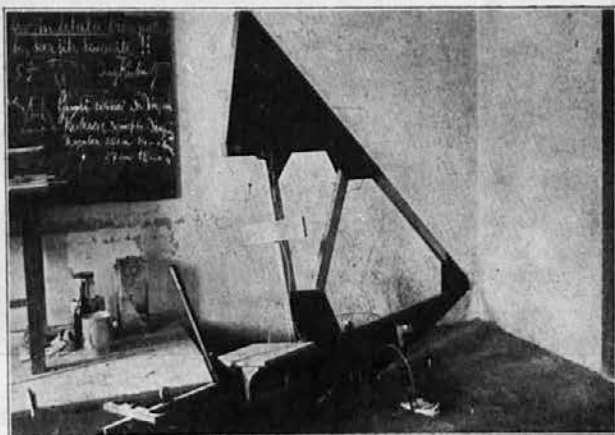
Tako zvani dril odpade, kar je umevno in tudi stroški na gorivu itd. se v veliki meri zmanjšajo, kar pa je za današnjo dobo najglavnejše.

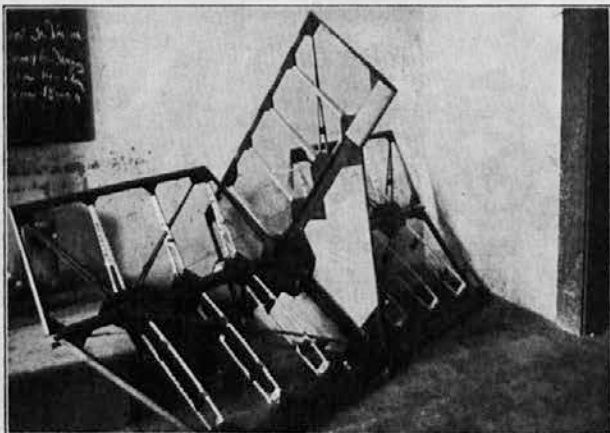
Krilo

Krilo

Rep

Trup

Letalo sestavljeno, še ne preoblečeno Foto „Ilustracija“

Žar ko poletje

boste uživali le v lahkih platnenih ali svilenih oblekah, a brez težkih skrbi, kako boste prali svoje obleke. – Tkanina bo zadržala tudi po pranju svojo barvo in sijaj, ako vzamete za pranje SCHICHTOV

RADION ki varuje perilo.

Jahta gospoda vojvode

Sven Elvestad

Illustriral Albert Sirk

(Dalje)

II.

Sven Elvestad ima besedo.

Seveda sem bil zelo vesel, ko me je prijatelj Asbjörn Krag naprosil, naj obiščem pustolovca Thomasa Buscha v ječi, da bi mi pripovedoval svoje neverjetne prigode po tujih deželah. Slišal sem že večkrat prav pravljične zgodbe o njem. Vsi listi so prinašali cele kolone o njegovih činih. Mnogi novinarji so se obupno trudili, da bi ga mogli obiskati v njegovi celici — zaman.

Zato mi pač ni treba reči, da sem bil kar hitro pripravljen ugoditi detektivovi želji. Še tisti popoldan sem šel v jetnišnico. Ko sva korakala s Kragom po dolgih koridorjih, mi je rekel znameniti detektiv:

»Vse zavisi od tega, kako bomo izbrabili veliko domišljavost jetnikovo. Poleg te svoje lastnosti, ki je posebno očitna, in njegove strastne želje po senzaciji pa je ta mož samovoljen do skrajnosti in prav posebno zakrknjen. Izjavil mi je, da ne bo odgovoril niti na eno vprašanje, če ga bodo zaskrbeli na samem, temveč zahteva, da ga čuje i polna dvorana. Skoro se bojim, da ga nobena sila na svetu ne bo mogla prisiliti, da bi zinil le besedico. Pač pa mislim, da bo haš to potolažilo njegovo veliko domišljavost, če bo pripovedoval svoje romantične prigode pisatelju, ki mu obljubi, da ga poveleča v romanu. Prosim te zato, da se kar resno razgovarjaš z njim. Karkoli bo že pripovedoval — midva mu morava obljubiti, da bova vse točno zabeležila.«

V par minutah torej naj bi videl lopova, ki je tako vznemirjal in strašil Oslo. Številka njegove celice je bila 35. Paznik nama je odprl vrata in vstopila sva — Asbjörn Krag prvi, jaz za njim.

Še vidim celico pred seboj: zamreženo okno, revna svetloba, skoro rumene stene, kar nič salonska miza, orjaški paznik sredi sobe — in končno klop, na kateri je ležal jetnik.

Priznati moram, da se mi pustolovec v moje veliko začudenje ni zdel kar nič neprijeten mož, ko sem ga videl prvič iz oči v oči. Pač pa sem takoj opazil, da iz njegovih oči švigajo komaj vidni ostri bodljaji. Počasi je vstal. Kretal se je tako neprisiljeno, da sprva nisem opazil verige na njegovih rokah. (V skrbi, da ne pobežne, so ga še vklebili.) Oblečen je bil v elegantno promenadno obleko — bogme, bil je od glave do pet gentleman, vsaj po obleki.

»To je pisatelj in novinar gospod Sven Elvestad,« me je upoznal detektiv z zločincem. »Evo, po vaši želji, Thomas Busch: temu gospodu pripovedujte, kaj tare vaše srce. Brez dvoma bo napisal dober roman iz snovi vaših pustolovčin.«

Busch se mi je nasmehnil in mi podal obe roki. Niti malo ga ni vznemirilo rožljanje verige in rekel mi je, da

mu je izredno mило, da se je mogel seznaniti z menoj. Povedati sem mu moral še enkrat svoje ime, moj naslov in moj poklic.

Po svoji navadi sem nato takoj potegnil iz žepa svinčnik in vprašal:

»Kako naj uporabim vaša izvajanja, ki si jih bom zabeležil?«

»Kakor hočete. Ali v obliki časniških člankov ali v obliki romana — to mi je vseeno. Prav nič se ne protivim, da zve o mojih činih tudi široka javnost — nasprotno, še želim to. Sicer mislim, da vam bo v tem pogledu vaš... hm... prijatelj, detektiv v pomoč. Trdno sem sklenil, da to pot ne bom skušal pobegniti. Eno poglavje mojega življenja je zaključeno, začenja se novo. To ni kar nič prijeten položaj, kakor živim danes. Toda tudi življenje v ječi ima svoje majhne radosti poleg vsega trpljenja.«

»Ali mislite takoj začeti s pripovedovanjem?«

»Da. Toda sam ne vem, kje in kako naj začnem, s katerim odlomkom svojih sijajnih spominov?«

»Ali bi ne bilo najprimernejše, da začnete kar od začetka?«

»Kako mislite to — od začetka?«

»Nu, morda od rojstva — ali od takrat, ko ste začeli... ko ste napravili prve korake... hm... hm...«

»... na svoji razbojniški poti,« je hitro nadaljeval Busch sam. »Kar recite, kar že hočete reči! Ne imejte nikakih ozirov na mene.« Zamislil se je za par trenutkov. »Hotel sem pripovedovati o doživljajih v tujih deželah. Kar sem zagrešil tu doma, to vse je preveč vsakdanje. Ker hočete slišati o mojih inozemskih prigodah, vam bom najprej povedal, kako sem nekoč sam prisilil celo mesto, da se mi je podalo na milost in nemilost.«

Detektiv in jaz sva planila presenečena s svojih sedežev, Busch pa naju je gledal s svojimi ravnodušnimi očmi.

III.

Thomas Busch prične s pripovedovanjem svojih fantastičnih prigod.

»Ne, ne, to je preveč,« je vzkliknil Krag jezno. »Vem, da ste marsikaj zagrešili, toda to, da bi izropali celo mesto — pojdite, pojdite! To je malo preveč neverjetno.«

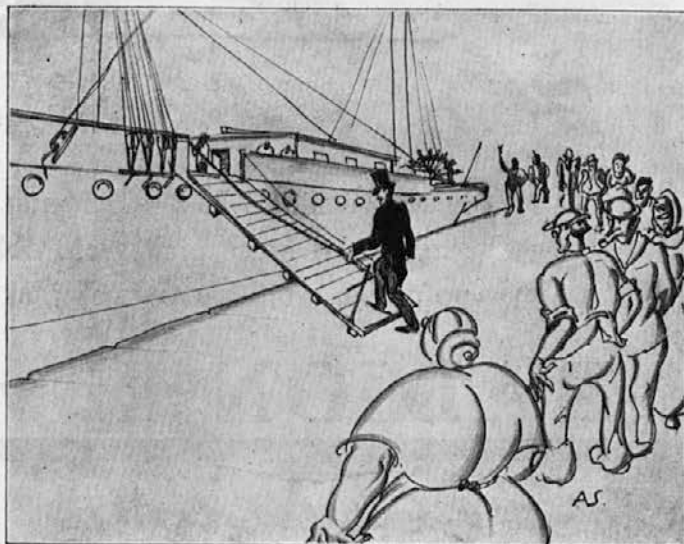
»Priznam,« je nadaljeval Busch mirno, »da sem se izrazil prebahavo. Nisem bil namreč sam — imel sem pomočnike.«

»Bržkone cel polk.«

»Ne, dosti so mi bili trije moderni topovi, to je bilo vse. Priznam, da sem izmed vseh prigod v svojem življenju na to najbolj ponosen.«

Skušal sem pomiriti detektiva, ki je hodil ves divji po sobi gori in doli. Mislil je seveda, da naju ima pustolovec za norca. Jaz za sebe pa sem bil tega mnenja, da govori čisto resnico.

»Moj finančni položaj ni bil vedno tako slab, kakor je zdaj,« je začel Busch znova. »Posebno veselo sem živel po velikem vplomu v bruseljsko podružnico 'Credit Lyonnais'. — Zakaj ste tako zaprepaščeni, gospod Krag? Razumeti morate vendar, da sem samo jaz mogel izvršiti ta rop po tako genialnem načrtu.«

»Kdaj?« je vprašal detektiv.

»Maja ali junija 1904. Ne vem več natančnega datuma, toda bilo je v vročem poletju, neke nedelje, ko so bili vsi ljudje v cerkvi... Nu, kakor rečeno, denarja je bilo več ko preveč. Ker pa nisem eden onih ljudi, ki ljubijo denar zaradi denarja samega, sem sklenil v svojo zabavo in razvedrilo, da ga ali pomnožim za še enkrat toliko, ali da ga brž ko mogoče požnem.«

»Aha, hoteli ste igrati.«

»Da. Namenil sem se v Ostende, da tam požnem po zakonitem potu banko k vragu (želel sem biti multimilijonar) — ali pa, da izgubim vse in da opljačkam kakšno banko druge sorte. Niti malo nisem mislil na to, da bo en mesec kasneje mesto Ostende kapituliralo in se mi predalo na milost in nemilost... Ne smejte se, zgodba je resnična od začetka do konca. Če mi ne verujete, informirajte se. Še danes odpošljite brzojavko na banko in izvedeli boste vse.«

»To hočem,« je odgovoril detektiv.

»Dobro. Toda dovolite mi, da nadaljujem... Sklenil sem, da nastopim v Ostende z imenom portugalskega vojvode. Zbog svoje elegance v nošnji in ponašanju, kakor tudi zbog tega, ker sem znal razmetavati denar, sem bil naenkrat zelo popularna oseba. V mestu in v vsej okolici so me poznali samo z imenom 'vojvoda'. Glej, vojvoda gre! ali 'Vojvoda gre na svojo jahto!' — tako in podobno sem slišal povsod, kamor sem le prišel.«

»Ali ste imeli jahto?«

»Seveda. Vojvoda pač mora dati nekaj za luksuzno opremo in udobnost potovanja. Nisem prišel v Ostende po meščanski navadi z vlakom, temveč na svoji jahti, elegantni beli jahti, ki sem jo najel od bankrotiranega Angleža. Najemnina je znašala — seveda brez dnevnih potreb, hrane itd. — borih 10.000 kron.«

»Dovolite, koliko denarja ste imeli tisti čas?«

»Prosim, prosim! Tisti čas sem bil milijonar.«

»In to vam ni bilo dovolj?« sem vprašal zaprepasčen.

»Kje neki! Če ima človek moje vrste en milijon, ga želi takoj pomnožiti za še enkrat toliko.«

»Ne razumem, kaj ste hoteli s topovi, ki ste jih prej omenili,« je pripomnil detektiv.

»Počasi, počasi. To boste že še slišali. Cena tistih topov je bila 10.000 kron za komad — imel sem torej malo manj kakor en milijon, ko sem prišel v Ostende. Približno 100.000 kron je manjkalo... Nu — izkrcal sem se in kar brž sem našel pot v igralnico. Začel sem takoj s tako velikimi vsotami, da je vzbudilo to obče zanimanje.«

»Gotovo ste dobivali?«

»Ne, izgubljal sem.«

»Koliko približno?«

»Prvi večer okroglo 250.000 kron.«

»Pa niste nehali igrati?«

»Ne, tega pa ne. Sem igralec in pravi igralec nikdar ne ostane na sredini poti. Vrh tega je danes že matematično pravilo, da brezdvomno dobite, če stavite naslednji večer na baš isto barvo, na kateri ste prejšnji večer izgubili. To je izračunal francoski astronom in matematik Camille Flammarion...

Ko sem izgubil svojih 250.000 kron, je prišla osemnajstkrat zaporedoma rdeča barva. Računati že prej na kaj takega je baš tako riskirano, kakor da bi iz števila 1365 rdečih in samo ene črne kroglice pri prvem poskusu izvlekel črno. Sodite o tej moji smoli, ki sem jo imel. Izvlekel sem črno kroglico izmed vseh rdečih.«

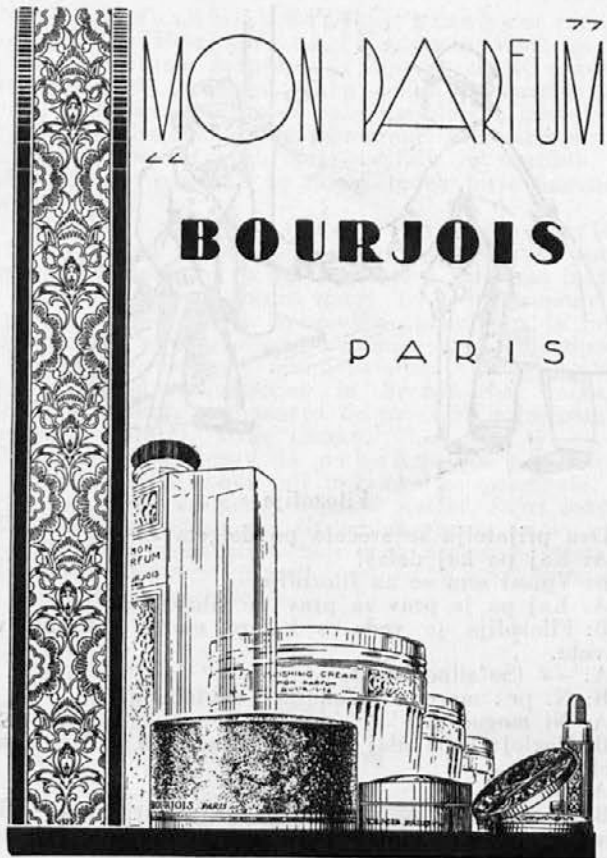
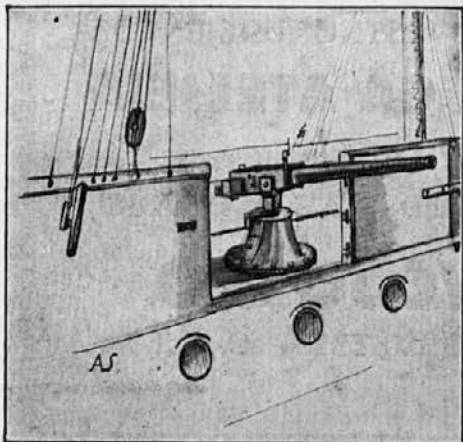
»Zakaj ste ostali ves čas pri črni barvi.«

»Igram po svojem lastnem sistemu. Ker me povsaj priliki ne bo nikdar več v Ostende, vam hočem razložiti, v čem tiči skrivnost tega sistema. Po mojih navodilih moreta poizkusiti srečo.«

»Hvala.« sva vzkliknila oba.

»Torej — igram igro, ki ima v slučaju dobitka največ dobička.«

»In v slučaju izgube največ izgube!«

»Seveda, na vsak način. Začel sem s par kronami, počasi sem prišel do tisočaka. Sklenil sem, da bom ves čas igral na črno. Moj sistem nosi ime 'rdeči hudič'. Temelji na tem, da vložite vsakikrat več, kakor ste pri prejšnji igri izgubili. Če ste n. pr. izgubili 15.000 kron, vložite nato 16.000 kron itd. Ne morem točno razložiti, kaj prav za prav mislim, toda v najsrečnejšem slučaju morete dobiti petkratno vsoto tega, kar ste vložili. To je pač nekaj edinstvenega...

Toda jaz sem izgubljal in izgubljal. Izgubil sem že 31.000 kron. Vložil sem 32.000 kron — in izgubil. Izgubil sem torej že 63.000 kron. Po pravilih ne bi smel zdaj več igrati, toda croupier mi je dovolil, da še dvakrat igram. Takoj sem vložil 64.000 kron — in izgubil. Skupna izguba 127.000 kron. Vložil sem še enkrat 128.000 kron — in zopet rdeča barva proti moji črni.

Izgubil sem 255.000 kron in odšel sem smehljaje iz dvorane. To je vzbudilo obče začudenje. V obednici sem nato malo večerjal in prebral liste. Ves večer so me spremljali radovedni pogledi. Prav nihče ni mogel videti, da bi bil zdaj za celo premoženje revnejši nego pred eno uro, ko sem vstopil v igralnico. V luki je bila zasidrana moja jahta, krasno razsvetljena in jaz sem se vozil ponoči v pozlačeni gondoli...

Naenkrat sem bil mož dneva.

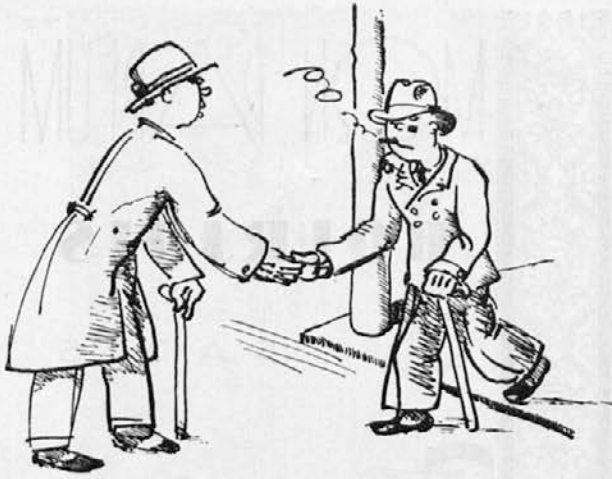
Drugi dan sem zopet šel v igralnico in začel igrati po isti metodi. Kljub mojim računom sem izgubil tudi ta dan približno isto vsoto, kakor prejšnji dan. Pa tudi ta izguba mi je bila tako malo mar kakor izguba prejšnjega dneva. Vsi gledalci v igralnici so se zbrali okoli mene, čutil sem sto oči uprtih vame. Toda nihče ni mogel zapaziti niti najmanjšega razburjenja v mojih kretnjah. Nisem bil niti bled. Na žalost sem imel spremljevalca, ki ni bil kos situaciji. To je bil eden izmed mojih mož z moje jahte. Ko je izračunal, da sem izgubil pol milijona kron, je naenkrat vzkliknil:

»Ne, to je preveč!«

Zdobil sem ga skoro s svojim divjim pogledom, toda besede so že bile izgovorjene in oni, ki so stali okrog, so jih morali razumeti. Bil sem blamiran. Moral sem nekaj storiti, da zadobim zopet respekt in častno distanco teh ljudi. To tem bolj, ker sem slišal tu in tam šepetati, češ, da sem docela uničen... In zdaj, gospoda, kaj mislita, da sem napravil?«

Zmajala sva z glavama, da tega pač ne moreva vedeti.

»Pognal sem banko k vragu,« je pojasnil Thomas Busch. (Dalje prihodnjč.)

Filozofija.

Dva prijatelja se srečata po dolgem času.

A: Kaj pa kaj delaš?

B: Vpisal sem se na filozofijo.

A: Kaj pa je prav za prav to: filozofija?

B: Filozofija je veda, s katero moreš dokazati vse na svetu.

A: —? (Se silno čudi.)

B: N. pr.: morem ti dokazati, da tebe ni.

A: Ni mogoče...!

B: Poglej: Tebe zdaj ni v Londonu, niti v Parizu, niti v Belgradu —

A: Ne — — —

B: Torej, če te ni v Londonu, ne v Parizu, ne v Belgradu, si pač nekje drugod in če si nekje drugod, potem nisi — tukaj!!?

A: (Gleda debelo, potem pa da znancu krepko zaušnico)

B (osupel): Ali si prismojen, zakaj me pa klofutaš?

A: Jaz, jaz, da te klofutam? Kako te pa morem, če nisem tukaj?

Vedno v svojem elementu.

Mlad žid je v službi. Enkrat zakasni. V urad pride šele deset minut pred deveto. Razjarjen šef potegne iz žepa težko uro in zavpije:

»Osem — petdeset!«

»Bazar! Ni jih vredna!« se odreže žid.

Vrzel.

»Ta človek je zapustil vrzel v mojem življenju.«

»Ali sta bila prijatelja?«

»Ne. Troje zob mi je izbil pri nekem nogobrcu.«

Rihard Levosrčni je stal nekoč pred sultanom in rekel:

»Kako moreš dopustiti, o sultan, da tvoji podložniki nazivljejo nas kristjane neverne pse?«

Sultan mu je odgovoril:

»In kako moreš ti, o častivredni borec, dopustiti, da tvoji podložniki nazivljejo svoje pse ‚Sultane‘?«

Japonski humor.

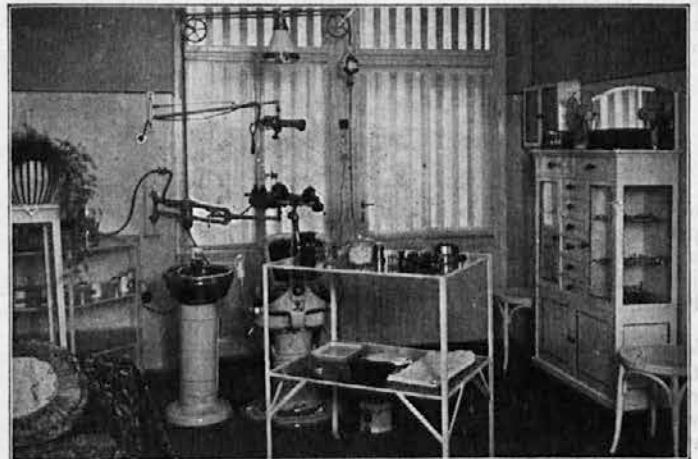
Neki pijanec se je v templu zaobljubil, da ne bo tekom treh let prav nič vina pil. Domov grede sreča znano družbo, ki ga je vabila k polnim kozarcem. Povedal je, da se je zaobljubil, da ne bo pil. Tedaj mu je nekdo svetoval tole: »Pij tekom šestih let samo vsak drugi dan, to bo zneslo skupaj tri leta in obljube ne boš prelomil!« Ves vesel je šel pijanec ž njimi in začel piti. Drugi dan so ga vabili iznova, a on je moško odklonil. Tedaj se je oglašil nov svetovalc: »Mesto da bi pil tekom šestih let samo vsak drugi dan, pij tekom dvanajstih let vsak dan, pa boš na istem.« Pijanec je ubogal.

Neki plemenitaš je bil izredno nagel tekač. Nekoč ponoči ga je videl znanec, kako drvi po ulici naglo kakor puščica in vpije na vse grlo: »Tat, tat!« — »Kje pa je tat?« ga je vprašal znanec, »saj ni nobenega človeka na ulici.« — »Sem ga že davno pustil za seboj,« je odgovoril brzi tekač.

K duhovniku je prišel delavec in mu potožil, da mu žena noče kuhati riža in da porabi ves denar za lišpanje. Ko je prišel včeraj h kosilu, mu je rekla, da je pes ves riž požrl. Duhovnik je pozval ženo k sebi in da naj privede s seboj še psa. Položil je psa na tehtnico (tehtal je dva kilograma) in vprašal ženo: »Koliko je bilo riža?« — »Dva kilograma.« — »Tu sta dva kilograma riža — kje pa je potem pes?«

Prijatelj Jaji je prišel k svojemu prijatelju Kiti: »Brž z menoj, tvoje mrtvo truplo sem videl.« Šla sta v bližnjo vas in tam sta našla mrtvega človeka, ki je bil prijatelju Kiti na las podoben. Kita je naložil truplo na ramo in ga nesel domov. Med potjo pa se je zamislil, ustavil se je in vprašal: »Da je truplo na mojem hrbtu moje, o tem ni dvoma. Toda, kdo je mož, ki me nese??«

Oče in sin sta bila pijanca, toda mislila sta, da drug za drugega pijančevanje ne ve. Nekoč pride sin tako pijan domov, da se mu vse vrti. Oče ga zmerja: »Tako pijan prideš domov! Čemu se pa vrtiš neprestano. Ne bom ti zapisal svojega premoženja, če se ne poboljšaš.« — Sin mu odvrne: »Niti malo nisem pijan, take hiše pa, ki se tako vrti, niti ne maram ne!«

DEL PRVOVRSTNO UREJENEGA
ZOBNEGA ATELJEJA

V LJUBLJANI,

KI GA JE PRED KRATKIM OTVORIL

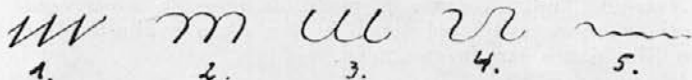
BEVC JOŠKO

GOSPOSVETSKA C. 4/II

Grafološki kotiček

Priobčuje Stanko Šproc

Način vezave. Pisave ločimo po načinu vezave v dve veliki skupini, in sicer v pisave z izrazito in v pisave z neizrazito vezavo. Pod obliko vezave razumemo način, kako so spojene posamezne črke med seboj v besedno celoto. Najbolje bomo v stanu spoznati in ločiti posamezne značilne vezave, če si jih predočimo na primerih. Slika 1. predstavlja izrazito vezavo **dvojnih ostrih kotov**, zgoraj in spodaj. Slika 2. izrazito vezavo **arkadnih lokov**, slika 3. izrazito vezavo **girlandnih lokov**. Neizrazito vezavo pa predstavlja slika 4., kjer si izmenoma neposredno sledijo arkadni in girlandni loki v obliki nekake valovite črte. Slika 5. predočuje tkzv. nitno vezavo, ker sliči tenki, krotovičasti niti. K neizrazitim vezavam prištevamo končno tudi vezavo, ki je uporabljena v normalnih šolskih lepopisnih predlogah.

Starejši grafologi niso pripisovali načinu vezave kake posebne važnosti. Šele moderna grafologija, psihološko poglobljena, je odkrila važno dejstvo, da je način vezave za vsakega posameznega človeka nekaj popolnoma stalnega in za vsak individij prav posebno karakterističnega. Iz nešteto primerov je razvidno, da človek dosledno uporablja vedno le njemu odgovarjajoč način vezave, ki mu je duševno najbolj soroden. Ugotovitev načina vezave je ena izmed prvih nalog modernega grafologa, ker ima način vezave dalekosežen vpliv na skoro vse ostale lastnosti pisave. Ugoden ali neugoden pomen posameznega grafološkega znaka zavisi v veliki meri od načina vezave.

Analogija v naravi: Oblike in gibanja, ki jih opazujemo v naravi, ločimo lahko v dve veliki skupini: oblike in gibanja s premimi, ostrimi obrisi ter oblike in gibanja z zaokroženimi, mehкими konturami. V mineralnem svetu vlada izključno premo črta in oster kot, rastlinstvo ima že mešane forme, dočim dominira pri najvišje razvitih organizmih, pri ljudeh in živalih mehka krivulja in valovita črta. Tudi gibanja in kretnje delimo lahko v premo-sunkovita, n. pr. blisk, ali pa v mehka, valovita, kot n. pr. valovanje in kroženje.

Prema črta, ali pa ostri kot napravi na nas vtis trdote, ostrosti in določnosti, zaokrožen gib pa občutek mehko-te, popustljivosti in neodpornosti. Premo-črten gib je izraz notranjega stremljenja, usmerjenega naravnost na cilj, iz zaokroženih gibov pa govori v prvi vrsti duševnost, ki išče stikov in skuša objeti objekte svojega stremljenja.

V naši shematični skici znači črni krog predmet ali cilj našega hotenja in ravna pšica omenjeni primer I., krožna pšica pa primer II. Med tema dvema tipičnima primeroma leže pa gibi, ki se ogib-

ljejo vsaki določni izrazni obliki. Taki gibi nam dajo tako zvano »nitno pisavo« ali pa celo »labilno nitno pisavo«.

Nitna vezava (sl. 4., 5.) razkriva značaj, čigar nagonsko življenje se nahaja v razbitem, anarhičnem stanju. Človek z nitno labilno pisavo beži vedno pred končno odločitvijo, njegovo čuvstvovanje in hotenje je brezciljno ter mu manjka vsake usmerjenosti. V javnosti ne pokaže nikoli svoje prave barve, to pa vsled tega, ker je enostavno sploh nima. Manjka mu zmožnosti in tudi notranje potrebe, da bi se odločil za eno ali drugo stvar. Zanima se za vse in tudi za nič, navduši se za eno in tudi za drugo stvar.

Poudariti pa moram, da ima tak človek lahko močno razviti egoizem, ki se javlja v častlihlepju, jaki želji po moči in želji, da bi bil čim bolj upoštevan in cenjen v javnem življenju. Tak človek smatra sebe po navadi za jako dragoceno stvarjenje in željno gleda na to, da ga tudi okolica temu primerno upošteva. Ve pa tudi, da javnost najbolj ceni značaje, ki se z resničnim ognjem posvete uresničitvi jasno začrtanih, konkretnih ciljev in problemov. On nima tega ognja v sebi, zato pa je njegova navdušenost in interes le navidezen, le lažna krinka, ki prikriva duševno odvisnost in neodpornost, znak nepristnega, histeričnega laži-značaja pri osebah z večjo duševno aktivnostjo.

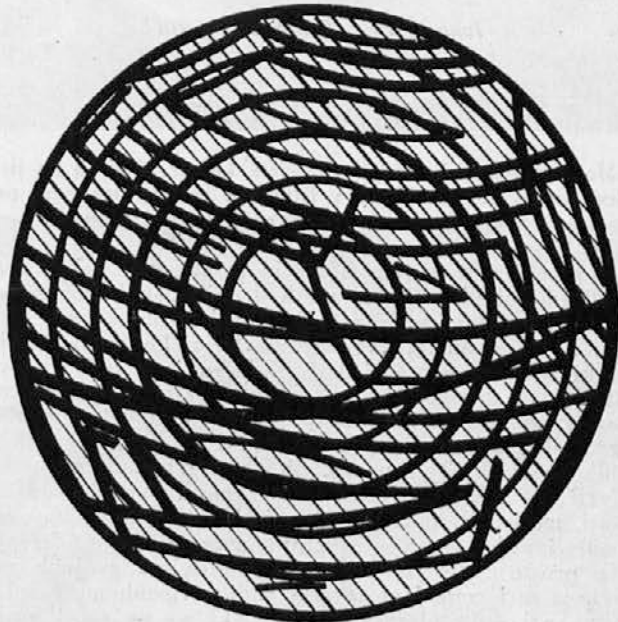
Nitna vezava ima torej v glavnem predvsem negativen pomen. V pisavah visokega nivoja pa jo moramo tolmačiti za mnogovrstnost nagonov in raznovrstnost interesov. Take osebe so izredno občutljive, njih razpoloženje je zelo nestalno, z lahkoto se prilagode poljubni okolici in razmeram. Zato pa opazimo nitno vezavo tako pogosto pri pesnikih in muzikih, na drugi strani pri politikih in sploh ljudeh hitre nagonске odločitve.

Preidimo na pisave z dvojnimi ostrimi koti. Ostri koti nastanejo le tedaj, če roko pri potezi navzgor ali pa navzdol za hip popolnoma ustavimo in šele nato nadaljujemo v nasprotni smeri. To vedno zaustavljanje peresa in roke pa je psihološko utemeljeno, in priča o jaki energiji, stalni notranji napetosti in močni odporni sili. Običajno so osebe s takim načinom vezave v običevanju zelo trde, nepristopne in brezobzirne; mehkih, toplih čuvstev skoro ne poznajo. So pa zvesti principom in le redko spreminjajo svoje nazore.

Nadaljnji obliki vezav sta arkadna in girlandna. Arkadna sliči oboku ali nekakšnemu pokrivalu, ki pokriva predmete pod seboj. Pomeni molčec, zaprt značaj, neodkritost in zamolčevanje. Girlandna vezava je pa znak dobrosrčnosti in mehkości, a tudi znak nesamostojnosti in neodpornosti. Človek z girlandno vezavo je v splošnem odkrit, zaupljiv in vesel značaj.

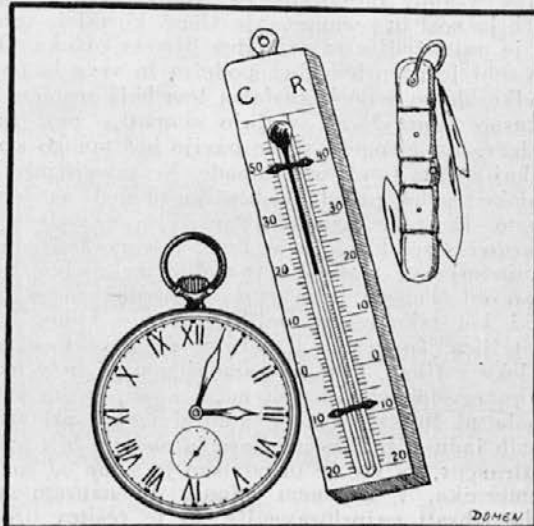
Uganke

Kitajska pisava

Risarski pogreški

Naš uganekar Domen je narisal uro, toplomer in nožiček. Površnemu očesu se vidi ta risba dokaj čedna. Ako pa gledaš delj časa te predmete, opaziš, da je na njih nič manj ko deset stvarnih pogreškov. - Poišči jih!

Iz galerije filmskih igralcev

Ivan Čargo: Dolores del Rio

Moda v filmu

Moda v filmu je večje važnosti, kakor bi si to na prvi pogled mogli misliti. Moda v filmu je merilo pravega, primerno gojenega okusa, dokaz razumevanja za to, kar zahtevata čas in prilžnost.

Istočasno z razvojem filma je zrasla tudi zahteva po lepi filmski obleki. Poleg raznih drugih napak, ki spremljajo vsak začetek, je bila tudi »filmska« obleka ena onih stvari, ki bi zaslužila več razumevanja. Le malo je bilo dam, ki so razumele brž, kaj in kako je s celo zadevo. Večinoma pa so stremele za večjimi efekti, ki so naenkrat postali grobi, na nespreten način so stopnjevale eleganco do groteske, bile dekoltirane podnevi in se sprehajale v plesnih toaletah. Teh napak pa so krivi samo in edino režiserji ter igralke. Dober režiser mora to zadevo točno poznati, mora biti tako izvrstno izkušen v stvarih okusa, da pouči igralke, če so te brez pravega pogleda in izkušnje.

Iz proste želje, da oslepe gledalca po svoji bogati opravi, so se kazale lepe igralke tudi v vlogah meščanskih žena v razkošnih plesnih toaletah, ki so po svoji zunanosti bile baš zaradi tega docela neresnične in so same po sebi ubile tudi najboljše igranje. Poznanje položaja v igri, jasnost in razumevanje vloge, ki naj jo igralec igra — to je najvažnejše za določitev filmske obleke. Obleka sama po sebi je prepričevalna, podpira in veča in podčrtava dogodke, da so v očeh gledalca tem bolj resnični. Ženi, ki je okusno napravljena, veljajo simpatije mož in žena gledalcev. Mnogi moški se ne bavijo baš mnogo z vprašanjem, zakaj se jim to ali ono dopade. Ne razmišljajo o problemu obleke, samo prijetno občutijo pogled na lepo oblečeno damo. Drugače ženske. Obleka jih ne odvrne, da bi ne opazovale poteka dejanja, temveč še vse bolj stopnjuje njih zanimanje in pozornost na dotično osebo. Kolikor časa lepo oblečena dama ne razburi svojih krogov in se ne pojavi kot tekmovalka, toliko časa je vsem, ki jo vidijo, učiteljica. To je glavni del one naloge, ki naj jo vrši lepa obleka v filmu. Film je namenjen masi in v največji meri more ugodno vplivati na maso z ozirom na vzgojo okusa. Moda ni luksuz, temveč gonilni motor premnogih dragocenih industrij. Zato ne more in ne sme biti privilegij protežirancev. Za vse je in odvisno je samo od spremnosti posameznika, v kakšnem odnosu je napram materiji. Za sebe izbrati najpripravnejše, to je rešitev problema.

Obleka naj se v prvi vrsti prilagodi miljeju. Mnoge igralke zadenejo pravo. Toda še vedno je polno pretiravanj, n. pr. tipična frfotajoča koprena na ženitovanjskem potovanju. Danes takega zastarelega dodatka ne nosi več nobena resnično modno napravljena mlada nevesta.

Kakor je šminkanje v filmu umetnost svoje vrste, tako je tudi izbira obleke za film mnogo težja nego za oder. Fotografija ponekod uničuje razne efekte, zopet druge poglablja, izmenjuje barve, razpršuje razne disonance ali jih podčrtava. Kakor vemo, v filmu dobro učinkujejo ostre konture, ki bi bile sicer v resnici nelepe. Na drugi strani retušira fotografija konture. Recimo naglavec, ki bi v svetlem salonu učinkoval kar najlepše, morda v močni svetlobi filmskega ateljeja postane tako kičast in pseudoeleganten, da nam mora biti nesimpatičen. Vse te stvari seveda otežkočajo prikaz lepe obleke v filmu. Zato nalog, ki jih morajo v tem pogledu reševati i režiserji i igralci obeh spolov, ni podcenjevati.

Iz izkustva vemo danes, da more biti film i umetniški i vzgojen. Tudi z ozirom na modo, da more in mora vzgajati in pospeševati primeren in lep okus svoje publike, je film danes izredne važnosti.

Miha Maleš: Deklica iz Prage, lesorez (1927)

Narodna Galerija v Ljubljani

Hilda Byrd

Mary Kyd

Helena Steels

Eliza la Porta

*Feldscharek
Kien I.*

Levo:
*Elegantni
Frotté-kopalni
plašč*

Desno:
*Elegantni
beige-kopalni
triko*

V sredini:
*Novi solnčnik
(založba Pa-
tek)*

*Feldscharek
Kien I.*

Levo:
*Belo-modri
triko s kratko
Frotté-jopico*

Desno:
*Bel žemper
s hlačami*

*Feldscharek
Kien I.*

Zadnje kreacije mode

† Dr. Gregor Žerjav

bivši predsednik deželne vlade v Ljubljani, minister v p., bivši narodni poslanec in voditelj Slovenske demokratske stranke, je umrl dne 27. junija v Poljčah na Gorenjskem

Na levi: Pri delu za osvobojenje med vojno; razgovor med dr. Korošcem, dr. Žerjavom in dr. Čingrijo v Splitu

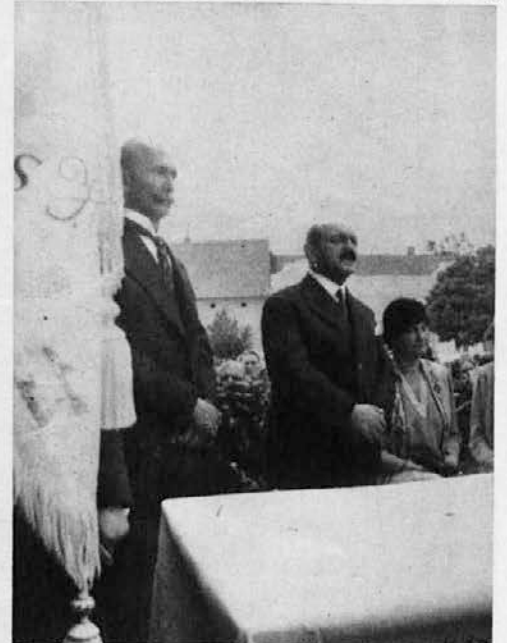
Na desni zgoraj: Prijatelji s pokojnikovo krsto pred Kazino

Na desni spodaj: Žalni sprevod pred justično palačo

Foto „Jutro“

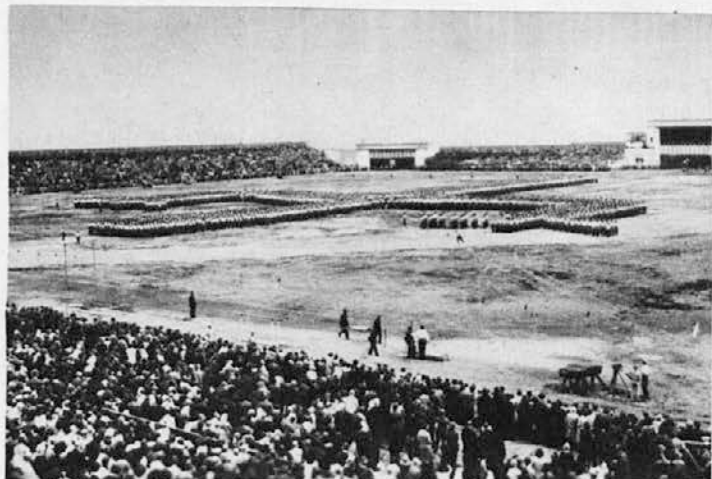
Maličičeva „Kalvarija“. Igra iz svetovne vojne, ki se igra širom Slovenije na prostem. Prizori so posneli pri predstavi v Mladinskem domu na Kodeljevem pri Ljubljani

Razvitje zastave pevskega društva v Stari Kaniži; Od zastave proti desni: mestni načelnik Svetomir Cuijović, veliki župan beogradske oblasti dr. Vilko Ballič s soprogo

Foto K. S. Palmer

Naši Orli na slavnosti sv. Václava v Pragi

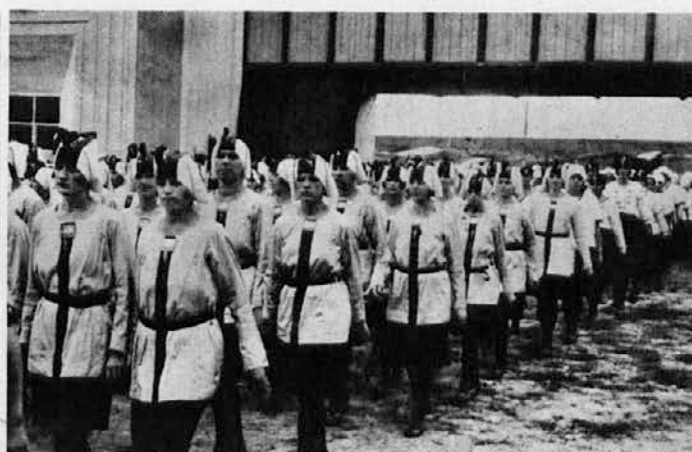
Rajalni pohod članov na Stadionu

Prihod jugoslovanskih Orlov v Prago

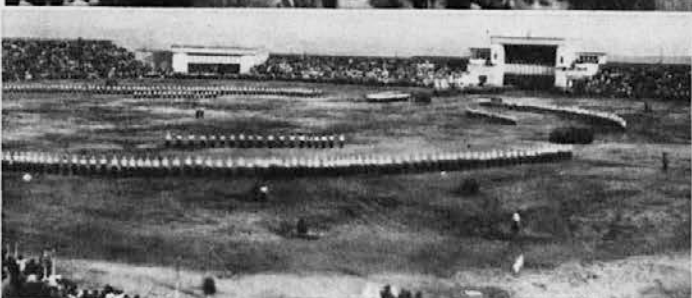
Sprevod češkosl. Orlic čez Karlov most

Slovenske Orlice korakajo na Stadion

Zgoraj: Jugoslovanski Orli in Orlice na Václavském náměstí — Spodaj: Proste vaje jugosl. Orlov

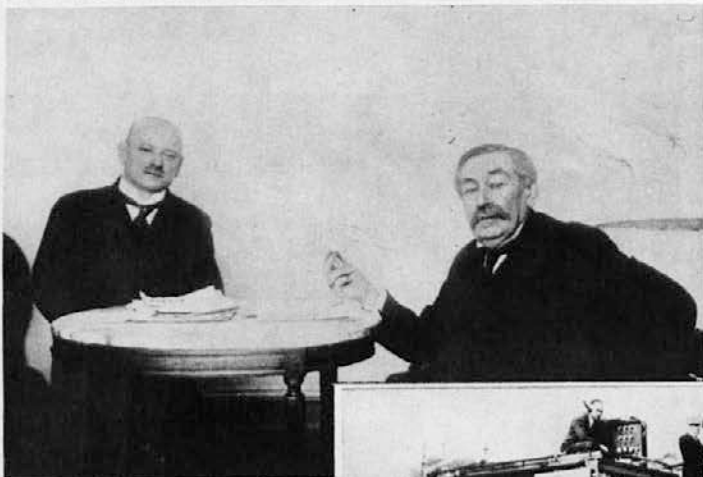

Zgoraj: Skupni obed — Spodaj: Češkosl. Orli in Orlice proizvajajo „Tri dobe češke zemlje“

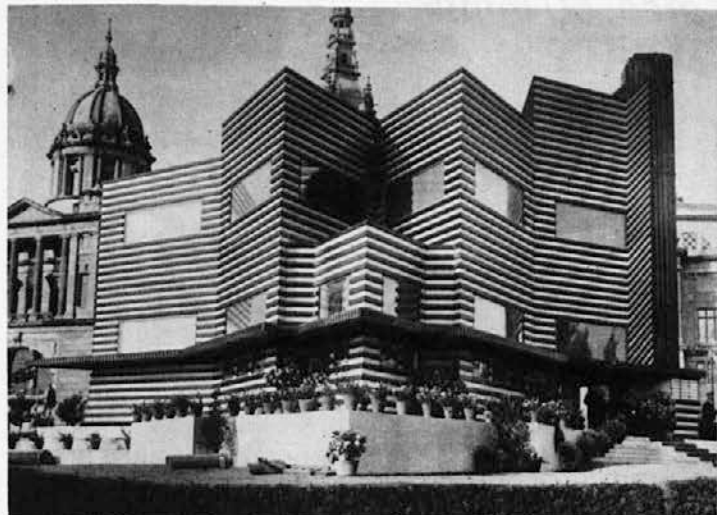

Diplomacija

Levo zgoraj: Senator conte de Vecchi, prvi italijanski poslanik v Vatikanu, po svoji svedani audijenci v Vatikanu — Desno zgoraj: Kardinal Gasparri vrne obisk pri senatorju conte de Vecchi — Levo ob strani: Stresemann in Briand pri zasebni konferenci v Madridu.

Snimanje govorečega filma Tehnika za snimanje govorečega filma zelo napreduje. Pri tem je treba mnogo zelo modernih in kompliciranih priprav — Zgoraj desno: Pri zgodovinskem filmu v Nemčiji — Spodaj levo: Pri filmu črncev v Ameriki — Spodaj desno: Pri dramatičnem filmu v Angliji

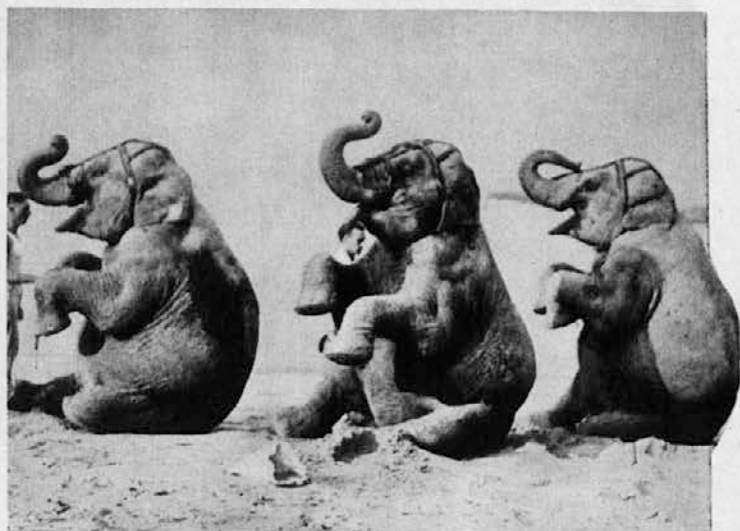

Svetovna razstava v Barceloni

Levo: Jugoslovanski paviljon — Desno: Zanimiv prizor iz vaških narodnih iger: „Velikani in prtilikavci“

Levo: Solnčenje malčkov v ameriški bolnici
Desno: Nемеc Schmelling in Španec Paolino v boju za svetovno boksarsko prvenstvo: zmagal je Schmelling

Levo: Italijanska konjenica
Desno: Sloni na počitku po predstavi

Kipar Ivan Zajec 60 letnik

Levo zgoraj: *Prešernov spomenik v Ljubljani (1905)* — Desno zgoraj in spodaj: *Boritelja, žgana glina (1928)* — *Dobe človeškega življenja, marmor (nagrobni spomenik, 1928)* — Levo spodaj: *Starka in starec (1929)*
Foto Hibšer

Ta mesec obhaja 60letnico Ivan Zajec, profesor kiparskega pouka na ljublj. tehniko. Njegova dela pozna danes pač vsak Slovenec, dasi Zajec sam ne stoji v prvih vrstah javnega zanimanja.

Rojen l. 1869. v Ljubljani se je učil kiparstva najprej pri očetu, znanem ljublj. kiparju, po čigar smrti je odšel na dunajsko akademijo, ki jo je obiskoval od l. 1889. do 1896. Z Dunaja se je vrnil v Ljubljano, kjer je izvršil več del, nakar je l. 1905. odšel v Pariz, kjer je ostal do l. 1908. Svoje ponovno bivanje v domovini je prekinil l. 1913. s potovanjem v Rim, kjer ga je zalotila vojna, ki mu je donesla internacijo na Sardiniji. Po prevratu se je vrnil v domovino in je sedaj nastavnik na tehniko.

Zajčevo najznamenitejše starejše delo je »Prestrašeni satir« (Nar. muzej), za katero je bil na Dunaju nagrajen. L. 1905. je dovršil Prešernov spomenik, 1906. Kozakove sanje (Nar. gal.), 1908. kipe za oltar sv. Frančiška pri frančiškanih v Ljubljani in razen tega še veliko vrsto drugih plastičnih grup, kipov in plaket.

Modernist Zajec ni bil nikoli, nego je njegovo kiparstvo bolj podobno zelo umerjeni pesmi, poeziji. V svojih delih je vedel ohraniti in izraziti čustvo antične lepote in harmonije, v katero se je mimo vrvenja današnjega časa zopet in zopet zatekal. Danes gleda lahko nazaj na bogato in vztrajno delo, ki mu materijalnih koristi skoro ni dalo nobenih.

Adler Standard 4
Adler Standard 6
Adler Standard 8

Ita Rina na »Adler Standard 6«

GLAVNO ZASTOPSTVO:
ING. C. R. LUCKMANN, LJUBLJANA, AHACLJEVA CESTA 10

Peko

Peko

165-

P. n.

Prve številke „ILUSTRACIJE“, ki smo si jo dovolili poslati Vam na ogled, nam niste vrnili in smo mnenja, da ste si jo pridržali z namenom, postati naročnik te revije.

Danes Vam pošiljamo 2. številko tega, že v vseh krajih države zahlevanega mesečnika, obenem Vas prav vljudno prosimo za poravnavo naročnine, ki je označena na prvi strani lista.

Ako si opremo „ILUSTRACIJE“ natančno ogledate, morate priznati, da se ta list ni ustanovil z namenom, da bi donášal dobiček. Pač pa bi „ILUSTRACIJA“ zelo rada dala vsaj malo kruha in možnosti za udejstvovanje našim mladim umetnikom in literatom, ki pri majhnem slovenskem narodu že itak težko žive.

Zaradi tega smo uverjeni, da boste k vzdrževalnim stroškom naše ilustrirane revije tudi Vi z veseljem prispevali svoj delež v obliki naročnine. Če ste našo položnico (priložili smo jo prvi številki) kam založili, izvolite zahtevati drugo ali pa se poslužite položnic, ki se dobe pri vseh poštnih uradih, ter nam nakažite naročnino na poštno-hranilnični račun št. 12.587.

Ako bi lista le ne naročili, Vas najvljudneje prosimo, vrnite nam obe številki, da moremo z njimi postreči onim, ki se za „ILUSTRACIJO“ zanimajo.

UPRAVA.

Ako ste medtem naročnino morda že plačali, smatrajte, da Vam je bil ta listič pomotoma poslan in nam pomoto blagohotno oprostite.